

Hrvatska riječ

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003.

Subotica, 14. veljače 2003. Cijena 20 dinara, izlazi petkom

Broj 3

Intervju:
István
Ispánovics

Veliko prelo u Subotici

Najlipče prelje

KUMEN
FARMERIA

TippNet Internet

www.tippnet.co.yu

- Brz i pouzdan pristup internetu za tvrtke i pojedinačne korisnike
- Izrada web-prezentacija
- Prodaja računara i računarske opreme
- Projektovanje, instalacija i održavanje lokalnih i internet mreža
- Prodaja licenciranih softvera
- Pojedinačni i kolektivni informatički tečajevi
- Izrada knjigovodstvenih i drugih softvera
- Bogat izbor informatičke stručne literature

Najkompletnija informatička paleta u Subotici, sa stručnom podrškom na srpskom i mađarskom jeziku i sa stalnim dežurstvom!

Braće Jugovića 5, Subotica, Tel. (024) 555-765 e-mail: support@tippnet.co.yu

SuOnline.NET

Vaš Internet provajder

JER KVALITET JE IPAK BITAN!

Trg Cara Jovana Nenada 15, Subotica
Tel: (024) 559 - 200, Fax: (024) 553 - 365

Mirko Đođević Na putu velike nade	5
Ivan Torov Džaba sekiracije	7
Mirko Sebić Ili Haag ili vrag	8,9
Vesela Laloš i Nikola Perušić Država, to sam ja	10,11
Intervju István Ispánovics	12-14
Goran Milić Bombardiranje? Déja vu	15
Mini intervju Tarik Filipović	29

IMPRESSUM

OSNIVAČ: Skupština Autonomne Pokrajine
Vojvodine

IZDAVAČ: Novinsko - izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Subotica, Preradovićeve 4

UPRAVNI ODBOR: Tomislav Žigmanov
(predsjednik), dr. Slaven Bačić, Milan Ercegovac,
Kalman Kuntić, Marija Lovrić, Svetislav Milanković,
Slavica Peić, Stipan Stipić, mr. Bela Tonković

V. D. DIREKTORA I V. D. GLAVNOG I
ODGOVORNOG UREDNIKA: Zvonimir Perušić

REDAKCIJA: Dušica Dulić, Vesela Laloš, Nikola
Perušić, Dražen Prčić, Zlatko Romić, Zvonko Sarić,
Robert G. Tilly

TEHNIČKI UREDNIK: Boris Cupać

TAJNICA REDAKCIJE: Zorica Tikvicki

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/21-414

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatska.rjec@suonline.net

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

OMOT: Wizart Dizajn: Drago Poljaković,
Lajoš Matejka

TISAK: »Dnevnik« Holding sa p.o. Novi Sad,
»Dnevnik« - Štamparija

List je registriran kod Sekretarijata za informiranje
Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73

Snježni put

Niti tjedan dana nakon posljednjih snježnih oborina, jedan od glavnih europskih putnih pravaca nije bio očišćen. Razdaljina između najsjevernijeg grada u novoj srpsko-crnogorskoj zajednici i prijestolnice, koja se u pristojnim državama prelazi za sat i četvrt udobne vožnje, ovdje je ličila na zimsku varijantu relija kroz saharu pustinju. Izudarani automobili i kamioni, poneki survani u snijegu prekrivenu vojvođansku oranicu, predstavljali su sumornu sliku naše zbilje. Prometna žila kucavica, koridor koji povezuje kontinentalni sjever i jug, na jednoj svojoj dionici bio je gotovo zakrčen.

Na istoj toj dionici čitavo desetljeće bili su zaustavljeni neki drugi europski procesi, pa bi iz tog kuta gledajući ovakav zastoj mogao izgledati kao manje bitan problem. Ali, od kako su Srbijom puhnuili drugi vjetrovi, svako naše zaostajanje za svijetom, neorganiziranost i neefikasnost, moraju se markirati i zahtijevati rješenje. Ako se, naravno, hoće tamo gdje se javno govori da se hoće.

Ići će to, naravno, teško. Recimo, na primjeru već pomenutoga nesretnoga puta E-75, koji će, tek kad se snijeg s njega potpuno otopi, ogoliti trenutačni položaj naše zemlje, napose njen ugled u međunarodnom financijskom svijetu. Auto put, koji izgradnjom trake u suprotnom smjeru to tek mora postati, nema svog financijera, a Olimpijada u Ateni je opasno blizu. Austrijska tvrtka »Alpina«, sa svojih 30 milijuna eura, još uvijek je na ledu, jer za njen kredit srpska vlada nije dala garancije, a Europska banka za obnovu i razvoj navodno jeste zainteresirana, ali s ulaskom u posao se čeka jer prvo žele vidjeti kakav smo partner u drugim poslovima. Ako i uklanjanje snijega s glavne vojvođanske ceste ulazi u ocjenu našeg poslovnog kredibiliteta, bit će da ćemo teško proći.

Zimski dani, a napose duge noći, na svu sreću ne donose samo sezonske nevolje. Naprotiv. Vrijeme je poklada, slavlja, druženja i zbližavanja. Tako je bilo odvajkada, a tradicija se i u ovom suvremenom svijetu nastoji održati. Pitanje je samo kako uskladiti staro i novo, tradicionalno i moderno, ruralno i urbano, originalno i izvještačeno. U tijeku je serija narodnih prela po Bajskom trokutu, veseli se, igra, pjeva, biraju se najljepše prelje, ali sve kao da odstupa od salašarskog komšijanja, o kojem iz prve ruke čitamo i na stranicama ovoga lista. Filkanje il' kartanje duraka mađarskim kartama, naspram preljskog rock & rolla s razglasa u menzi propalog privrednog giganta. Da...tko će naći pravu mjeru.

Z. P.

TJEDNIK

ČETVRTAK, 6.2.

Nataša Mičić: Predsjednički izbori poslije novog Ustava

NEDJELJA, 9.2

Neuspjeli predsjednički izbori u Crnoj Gori

PONEDJELJAK, 10.2.

Kriza u NATO nakon veta Francuske, Njemačke i Belgije

PETAK, 7.2.

U Srijemu otkrivena najveća ilegalna tvornica sintetičkih droga u Europi

SUBOTA, 8.2.

Nebojša Čović: Nema potrebe za Srpskim nacionalnim vijećem

UTORAK, 11.2.

Skupština Vojvodine usvojila Zakon o kršenju ljudskih prava

SRIJEDA, 12.2.

Napeto na jugu Srbije

TEK ĆE BITI ČUPAVO

Postojeći socijalni šokovi, ili oni koji tek očekuju ovu zemlju u tranziciji, i dalje su pogodni za jačanje nacionalizma. **Svetozar Marović**, budući predsjednik novoformirane zajednice Srbije i Crne Gore, »Dan«, 6. veljače 2003.

OKUPLJANJE SUBORACA

Otkako je Slobodan Milošević prebačen u Haag, Mladić se definitivno sklonio s ovih prostora. Stanković navodi kako se na VMA-u ipak liječe osobe koje imaju posla s Haškim sudom. Tamo je na operaciji bila Biljana Plavšić, ali i Mile Mrkšić. »Pukovnik Veselin Šljivančanin liječio se na VMA-u sve do prošle godine. Međutim, poručio sam mu da ne dolazi i da nam ne radi probleme.« **Dr. Zoran Stanković**, načelnik VMA u Beogradu, »Slobodna Bosna«, 7. veljače 2003.

DOKAZI U RUCI

Čelnici svetske globalizacije realizuju svoj plan. Imam dokaze da posle puštanja žena na Svetu Goru planiraju da od manastira naprave hotele, kazina i javne kuće! Po nekoliko monaha ostaviće u manastirima da služe kao kustosi! To je projekcija budućnosti Svete Gore i pravoslavlja. Posle kažite da smo fundamentalisti! **Otac Serafim**, zilot, »Nedeljni telegraf«, 5. Veljače 2003.

IRAK S HUMANIM LICEM

U Iraku živimo moja supruga, ja i još nekoliko Hrvata. Točan broj ne znam, ali nema nas mnogo. Svi smo odlično, jer su Iraci divni i gostoljubivi ljudi. Rat ne očekujemo, a ako ipak izbiye, nećemo otići. Ovo što možete vidjeti na televiziji i u novinama iskrivljena je stvarnost. Želim poručiti da postoji i drukčiji Irak. **Miroslav Smiljanec**, radnik zagrebačke »Ingre« u Bagdadu, »Novi list«, 11. veljače 2003.

PRVO UČINAK

Nova vlast misli da, samim tim što se deklarirala za reforme i za ulazak u Evropsku uniju, nevladine organizacije treba u svemu da podržavaju politiku premijera, i određenih političara koji čine

njegovu vladu. Mi smatramo da je vrlo dobro da imamo vladu koja kaže da hoće ovu zemlju da uvede u red razvijenih društava. Međutim, to ne znači da ćemo podržavati svaki postupak Vlade i premijera, jer su mnogi njihovi postupci, izjave i dela u njihovoj kratkoj vladavini zaslužili ozbiljnu kritiku. **Nataša Kandić**, direktor Fonda za humanitarno pravo, »Srpska reč«, 29. siječnja 2003.

NAVODNI PRVACI

Zgodni ste vi Hrvati: kad igrate zonu 6-0 i kad vas, kao prvake svijeta, ignorišemo, jer nas još niste pobedili. A dok Srbe ne pobedite, niste ništa. Kad ćete već to jednom shvatiti, vi, navodni svjetski prvaci u tzv. potugalskom »andbolu«? E, kad to budete zgotovili - možemo onda da pričamo o odšteti od 140 ili, nismo mi baš idioti, o 130 ili 120 milijardi dolara. Uostalom, zemlja koja ima Prvaka sveta u rukometu mora da računa na odštetu od bar 110 milijardi: nama Pantovčak, Britanac, Ilica...A vama sve ostalo. Zar ovo nije pravi sedmerac? **Petar Luković**, »Feral«, 8. veljače 2003.

SPREMAN ZA HAAG

Iz optužnice protiv Miloševića ništa ne sledi. Ne može učešće u ratu biti ratni zločin. U optužnici Miloševiću tretira se samo moje učešće u ratu i nagađa se. Ne iznosi se nijedna činjenica da su dobrovoljci Srpske radikalne stranke počinili neki ratni zločin. Još nijedan naš dobrovoljac koga smo iz Srbije ili Crne Gore

organizovano uputili u određenu borbenu jedinicu nije optužen nigde za ratne zločine. Apsolutno sam siguran da nikada nisam učestvovao u nekom zločinu, nisam druge podstrekavao da čine ratne zločine i nisam prikrivao zločine. Ako sam negde saznao da je počinjen ratni zločin, odmah sam saopštavao javno i znate koliko sam ljudi povodom toga prozivao u javnosti u proteklih 12 godina. Dakle, meni ne mogu da nađu ništa. Zbog toga sam potpuno siguran u uspeh moje borbe i obračuna sa Haškim tribunalom. **Vojislav Šešelj**, predsjednik SRS, »Nin«, 6. veljače, 2003.

SRBOGORCI

Od određivanja skraćenice (koja će nam biti određena - dvoslovna ili troslovna - ako mi sami ne kandidujemo neku), mnogo je teži problem kako će se zvati »naslednik« Jugoslovena ili kako napraviti etik i knetik. Legitimno, po zakonima jezika, to bi mogli učiniti od dveju raspoloživih morfema - Srb i Gor, izvučenih iz Srbin i Crnogorac ili Srbijanac i Crnogorac, a opet po principu podjednake zastupljenosti, te bi »naslednik« Jugoslovena bio Srbogorac (jedino što bi u vezi sa ovom složenicom, izvedenom iz raspoloživog jezičkog materijala, legitimnom baš kao Crnogorac ili Crnotravac, na primer, moglo da izazove negodovanje je to što bi Srb bilo na prvom mestu). To niko ne treba da odobri, kao što se ništa i ne ukida, jer niko nema ta ovlašćenja, već se radi o stavu, mišljenju, ispravci, predlogu itd. **Branko Brborić**, sekretar Odbora za standardizaciju srpskog jezika, »Danas«, 11. veljače, 2003.

Dujizmi

///Ako je politička scena sušna, zašto ima toliko blaćenja?

///Moj najveći neprijatelj mi se podvukao pod kožu

///Rođeni aktivist ne ide dalje od fotelje

///Da nije bilo petokrake, mnogi ne bi vidjeli zvijezdu

Dujo Runje

Delegacija Srpske pravoslavne crkve u Rimu

Na putu velike nade

Piše: Mirko Dođević

Mnogi se prisjećaju da su ista gospođa arhijereji bili u posjetu papi Ivanu Pavlu II. daleke ratne 1994. i da posjet nije uspio. Nada je da se to neće ponoviti. Ako je onda bilo jasno u čemu je nesporazum - to je bilo vrijeme ciklusa Miloševićevih ratova - dobro je što se sada nije inzistiralo na »odgovornosti Vatikana za raspad jugoslovenske države«.

Kada je prošle godine kardinal Kasper iz vatikanskog »resora« za jedinstvo kršćana doputovao u Beograd - gdje ga je grupa studenata Bogoslovskog fakulteta dočekala transparentima s uvredljivim porukama - on se sreo i sa starim srpskim patrijarhom g. Pavlom. Progovorilo se o dugo čekanom kršćanskom jedinstvu, koje i katolici i pravoslavni s drugima duguju Kristu, ali su se od onda sve češće oglašavali i ekstremisti kojima do jedinstva ni stalo nije. Nada se budila da će u jednom dijalogu biti nađen modul u kojem će Europa moći disati »na oba plućna krila«. Tu su se složili i srpski patrijarh i rimski prvosvećenik papa Ivan Pavao II., koji u svojim homolijama godinama pominje tu dobru riječ V. Ivanova, koji poziva sve da jednom »prekorače prag nade«. Drugim riječima, odavno je vrijeme da se preskoči onaj zid koji nas dijeli koji nije zid do neba, kako bi ekstremisti i na jednoj i na drugoj strani željeli. Ali po ekstremistima i ne treba suditi o stanju Crkve, a najmanje sada kada se velika nada još jednom budi.

Delegacija SPC je u Rimu u susretu s papom uzvratila na onaj »bratski cjelov« koji papa godinama šalje iz našeg okruženja. Još prije odlaska vidjele su se neke ograde i zadržke, sam se srpski patrijarh još u siječnju ogradio - »Za sada - rekao je - takva poseta ne bi bila konstruktivna«. On misli na sebe osobno. Stvari je dorekao bački episkop g. Irinej pred sam polazak u Rim kazavši da će to biti »kurtoazna poseta episkopu grada Rima«. Iza ovih lijepih crkveno-diplomatskih fraza krila se poruka optimistima da ne očekuju previše. Susret je protekao srdačno od 3. do 7. veljače i ništa se spektakularno nije dogodilo no razbuđena nada je ostala - a to nije malo. Glavno je da i kod nas i braće rimokatolika sazri-

jeva svijest o nužnosti jedinstva na kakvo nas i poziva duhovni globalist Isus naš vječni suputnik u nadi na jedinstvo. Gospoda Amfilohije i Irinej su svjesni toga, ali će tek vrijeme pokazati jesu li sve mogućnosti i iskoristili, iako teškoće mogu zanemariti samo oni koji zanemaruju vijekove prošlosti i njenih neprevladanih trauma. Neki nude sasvim lagodno objašnjenje. Navodno, katolici idu prebrzo u

Delegacija SPC je u Rimu u susretu s papom uzvratila na onaj »bratski cjelov« koji papa godinama šalje iz našeg okruženja.

prilagođavanju svijetu i otvaranju za nove znake vremena. A mi pravoslavni kasnimo upravo tu ili smo u nečem neodlučni. Šabačko-valjevski episkop g. Lavrentije slobodno govori - *Nedjeljni telegraf* 5. 2. 2003. - o kobnoj našoj »okoštalosti« i o ekstremistima na svim stranama, posebno o onim na ulicama Beograda za koje su katolici i protestanti »jeretici«. Još se čuje ono da mi pravoslavni »molimo za sve ali ne sa svima«, a to pominje i g. Lavrentije kao amanet koji mu je ostavio blažene uspomene patrijarh German. Bilo kako bilo dijalog je počeo, a to je ono što je najvažnije. Neka sjenka stoji i nad ovim započetim dijalogom, ali nadajmo se da ona neće zakloniti razbuđene nade.

Mnogi se prisjećaju da su ista gospođa arhijereji bili u posjetu papi Ivanu Pavlu II. daleke ratne 1994. i da posjet nije uspio. Nada je da se to neće ponoviti. Ako je onda bilo jasno u čemu je nesporazum - to je bilo vrijeme ciklusa

Miloševićevih ratova - dobro je što se sada nije inzistiralo na »odgovornosti Vatikana za raspad jugoslovenske države«. Tako nešto je inače teško dokazati. Iz svojih posjeta Grčkoj i Bugarskoj papa je slao poruke o ljubavi koja sve prašta i one su kod vjernika odlično primljene. Kako će nadalje teći dijalog ne zavisi samo od SPC, već i od RPC koja je snažno prisutna na Balkanu i koja svaki papin posjet pravoslavcima razumije kao težnju za širenjem NATO-a na Istok. Tu je i problematični »prozelitizam«, ali ako dijalog pokaže da su kršćani jedinstveni nikakvog prozelitizma više neće biti, jer se riječ Božja može propovijedati diljem ekumene. Europa koja se gradi čeka te znake, ali u sve se miješaju i politički interesi koje nikako ne treba podcjenjivati, poglavito ne na Balkanu. Europa odavno traži svoju ako ne izgublenu, ono uveliko zaboravljenu dušu. U tom smjeru idu nade i katolika i pravoslavaca, ali je pitanje kako naći model jedinstva. Otvoreno je - i u Rimu je bilo nezaobilazno - i pitanje papinog posjeta Beogradu.

Za sada ostaje ona fraza o još »nesazrelim uvjetima«, ali nada nije ostavljena. Rimski prvosvećenik neumoran u djelu nove evangelizacije ne krije želju da svoju zastavu mira razvije i na vračarskom platou otkuda bi blagoslovio Srbiju. To bi bio najprije važan korak za Srbiju i vjernici ga očekuju, kao što očekuju hrabrost srpskog patrijarha. Tako misle optimisti - koje svaki dijalog okrilaju, ali na žalost oni ne mijenjaju onu političku »težinu« koja je u tom poslu potrebna. Ne može se ovoga puta reći da posjet izaslanstva Sinoda SPC nije uspio, iako nije načinjen neki veliki povijesni korak, ali takvim koracima prethode mali koraci. Ako su odlučni i dobronamjerni, u što ovoga puta ne sumnjamo.

Pregovori Hrvatske i Srbije i Crne Gore o primjeni Ugovora o socijalnom osiguranju

Umirovljenički nemir

Piše: Goran Rotim,
novinar HRT-a

*Hoće li i
Jugoslavija, tj.
nova Srbija i
Crna Gora,
također
»isplaćivati raz-
liku do visine
sadašnje
mirovine«
Hrvatima u
Hrvatskoj izb-
jeglina iz
Jugoslavije?!?*

Prije skoro deset godina susreli su se predsjednici Hrvatske i SR Jugoslavije, dr. Franjo Tuđman i Dobrica Ćosić. Između desetak točaka njihova »dogovora« na temu »Kako rat privesti kraju?« bila je i ona o sporazumnom »humanom preseljenju«. Taj proglas najviših tadašnjih političara u praksi je značio »zeleno svjetlo« za proces koji se u zbilji, na terenu, već dvije godine događao... Na zamjene kuća, tužne kamionske konvoje preko Mađarske, započinjanja »novih života« značilo je to točku na »i«. Hrvatska je te godine i dalje bila raskomadana. Stotine tisuća izbjeglica opsjedale su preostale slobodne gradove. Dalmacija je bila bez struje, dobrim dijelom i bez pitke vode.

Vlada Nikice Valentića odlučila je uvesti mobilne dizel-elektrane kako bi Dalmacija dobila struju. Masleničko ždrilo zjapilo je prazno, sa srušenim mostom, još okupirano. Sa sjevera se moglo na jug samo zaobilazno. Od Osijeka do Zadra, od Dubrovnika do Siska čovjek na ulici nikad nije bio siguran. Nikad se nije znalo kada će onom na drugoj strani pasti napamet da ispali plotun od 80 ili 120 milimetara, potpraši VBR-ove i tako vam zauvijek prekine čitanje novina uz prijedodnevnu kavicu na terasi kafića. U takvoj, ranjenoj i raskomadanoj, trećinom okupiranoj zemlji, sigurno nije bilo lako biti Srbin. Već godinama građani svim mogućim arsenalom bivše JNA, već godinama živeći život u kojem nisu sigurni hoće li dočekati sutrašnji dan, susjedi su ih - te domaće hrvatske Srbe, počeli gledati »ispod oka«.

A i ti su Srbi, i takvih je većina u Hrvatskoj, bili građani tim istim bombama vojske i paravojski koje su ih, kao, htjele »sloboditi«. No, u

strahu su velike oči. I susjedi vas više ne pozdravljaju, nitko s vama ne razgovara. Mnogi su se odlučili za rješenje koje se nudilo: »humano preseljenje«. Je li Hrvatima u Srbiji i Crnoj Gori bilo lakše? Točno, bombe im nisu svakodnevno padale po krovovima. No, kao i svima drugima, stizali su »pozivari«. Zvali su ih i tjerali, neke i otjerali, u rat protiv matične zemlje i naroda. Neki su i izgubili glavu, a neki zdravlje u ratu koji im nije bio ni na kraj pameti. I njih se gledalo »ispod oka« kao potencijalne ili stvarne izdajnike »velike stvari«. Da toga nije bilo, najezdu nula na novčanicama i manjak svega u trgovinama bi zacijelo izdržali. Kao i svi drugi.

No, bilo je drukčije. Sila je stvorila potrebu. Nastale su razne »agencije za promet nekretnina«. Trebalo je čitati »male oglase«. Prvo vi ili netko vaš, preko Mađarske, pogleda kuću onoga drugog. Onda, istim putem, on vašu. Brzina pronalaženja ovisila je i o količini »pod petama«. Onda se sklopi »ugovor o zamjeni«, pa prijavite odlazak - još uvijek vašem - MUP-u. Pa dobijete pečat u »ličnu kartu«: obavezan napustiti zemlju u roku osam dana! Pa nađete kamion, potrpate kauče i požutjele fotografije i - naprijed, u novi život! Preko Mađarske. Začudo, dvije su zemlje bile u ratu, ali »ugovori o zamjeni« su se priznavali.

Ako ste stigli kao umirovljenik - mirovina je uskoro stigla. Takvih je umirovljenika u Hrvatskoj oko 6.000. Dakle, Hrvata iz SR Jugoslavije koje je Miloševićeva politika i Ćosićevo »humano preseljenje« potjeralo da u novoj domovini, sad u Virovitici, ili u Bjelovaru, razmišljaju o tome s kim se nisu stigli ili onda nisu

smjeli pozdraviti od starih prijatelja u Srijemskoj Mitrovici, Novom Sadu ili Subotici. Čitam nedavno rezultate popisa stanovništva u Srbiji i vidim da je Hrvata 20.000 manje nego li na posljednjem popisu. A, Srbija nije bila u ratu!? Ti umirovljenici još primaju mirovine iz hrvatskog mirovinskog fonda pod stavkom »iz ostalih republika bivše SFRJ«.

Ovih dana Ministarstvo rada i socijalne skrbi dovršava i posljednje pregovore s jugoslavenskom stranom za primjenu Ugovora o socijalnom osiguranju. Taj su ugovor potpisali još Mate Granić i Milan Milutinović prije skoro šest godina. Uskoro, očito, primjena počinje. Toga se penzići u Hrvatskoj, izbjegli iz Srbije ili Crne Gore, najviše i boje. Jer, »bauštelu« svog života odradili su u zemlji u kojoj je sve četiri puta jeftinije, pa su i mirovine i plaće barem toliko puta manje.

Počne li im Beograd isplaćivati mirovine, gorka će biti korica njihova crnog kruha! U Jugoslaviji je, pak, piše u priopćenju hrvatskog Ministarstva rada i socijalne skrbi, oko 13.500 umirovljenika koji su svoju životnu »bauštelu« odradili u Hrvatskoj.

Piše, također i kako će Hrvatska »slučaju da zbroj mirovina iz dviju država bude manji od do sada isplaćivane mirovine, isplaćivati razliku do visine ranije primljene mirovine«. Lijepo. I to je u redu. No, hoće li i Jugoslavija, tj. nova Srbija i Crna Gora, također »isplaćivati razliku do visine sadašnje mirovine« Hrvatima u Hrvatskoj izbjeglina iz Jugoslavije?!?

U jugoslavenskoj ambasadi u Zagrebu, veleposlanik Milan Simurdić, i u hrvatskom ministarstvu socijalne skrbi tvrde da - hoće! Penzići željno čekaju poš-

Srbija na raskrižju

Džaba sekiracije!

Piše: Ivan Torov,
komentator Politike

*Pravo je svakog da
Jugoslaviju čuva u
sjećanju, onako
kako je ko
doživljavao i
preživljavao.
Njen odlazak je,
čini se,
definitivan i s tim
se valja pomiriti.*

Eto, prođe desetak dana kako Jugoslavije nema.

Simbolično, dabome! Suštinski je tome više od jednog desetljeća. Od onoga časa kada je Slobodan Milošević saopćio da će Jugoslavije biti makar samo od Srbije i Crne Gore, reagirajući tako na odluku Slovenaca i Hrvata da najprije odu s onog čuvenog raspadajućeg partijskog kongresa, a kasnije i iz već raspadnute države.

U narodu omiljeni vođa, od milošte zvani Sloba, ubrzo je - u društvu s »mladim, pametnim, lepim« Momom i Milom - odjezdio na Žabljak, na zasluženi odmor između dvije ratne bitke, i, kao svaki čudotvorac koga narod obožava i slavi, uznemirenim jugonostalgicima ponudio utjehu u obliku žabljačkog ustava. Pompežno, kako i priliči, inaugurirana je nova »SRJ«, s velikim ambicijama i skromnim mogućnostima. Duhovni »otac nacije« Dobrica se latio državničkog zadatka da tu tvorevinu nacionalno uprостоji. Topovi su grmjeli. I s Banjice, ali i tamo malo dalje, u Hrvatskoj i Bosni. Dok su kolone nesretnika špartale u svim mogućim pravcima u potrazi sa kakvim-takvim skloništem, u Beogradu se ispijao šampanjac za zdravlje i dugovječnost nove Miloševićeve države.

Bilo je svečano, lijepo i krasno, ali je kratko trajalo. Prekratko za ozbiljnu državu, kako su je neki u svojim mislima i kabinetima zamišljali. Za jednokratnu upotrebu. Sve je - kako bi se reklo - bilo džaba: naroda baš briga, nije razmišljao o himni, grbu i zastavi, već, kao i svako upropašćeno pučanstvo, kako da sa svežnjem novčanica od nekoliko milijardi svježe odtiskanih

dinara kupi veknu kruha i, možda, litru mlijeka. I da strahuje da mu se bubnjevi rata u susjednim mu državama ne oglase i u njegovom dvorištu.

Prodoše, tako, godine. Čak puno desetljeće iluzija, zabluda i samozavaravanja. Jedan rat (u Hrvatskoj) je završen »slavnim porazom«, drugi (u Bosni) se primicao »pobjedničkom krah«, treći (na Kosovu) je pokucao na vrata. Dok je »crveno-crna« dedinjska elita slavila »veličanstvene trijumfe«, gradila sabirne centre za stotine tisuća izbjeglih i prognanih i uvjeravala narod da će mu »novi neokolonalisti i imperijalisti« pasti na koljena i moliti ga za milost, miloševićevsko-ćosićevsko-šešeljevsko državno čedo se sve više tanjilo, skraćivalo i - kompromitiralo. Najprije su od njega digli ruku nekad »prkosni i poštteni đetići«, shvativši da je bolje da ljuljaju svoje, a ne »tude« dijete. Počeli su se premišljati i iskreni jugonostalgicari, a ubrzo je i Kosovo postalo pretežak teret za nejakla pleća mlade žabljačke tvorevine.

Nekadašnji simbol historijske težnje južnih Slavena za ujedinjenjem i suživotom, u završnoj, miloševićevsko-šešeljevskoj interpretaciji, pretvorio se u znamenje svakojakih nesreća i tragedija. Jedna povijesno plemenita ideja, poslije desetljeća kakvog-takvog života, survała se u ambis bolesnih nacionalističkih, ekspanzionističkih i cazarističkih ambicija njenih predvodnika. Odbačena je kao istrošena krpa. Otišla je u povijest, s njom i sva njena katkad sretna, katkad tužna, ne tako rijetko i tragicna razdoblja. Bez nagovještaja da bi se ikad više u nekom sličnom

obliku obnovila.

Treba li žaliti za njom? Oni kojima su ugodna sjećanja utjeha što ih je u međuvremenu sustigla stara kletva »dabogda imao pa nemo« , sigurno će žaliti. I nije uputno takvima zamjerati. Oni koji su okrenuti logici »bilo, pa prošlo, gledaj od čega se živi«, bit će pragmatičniji, jer neće imati baš vremena da uludo troše emocije zbog nečega što nije otišlo ovog 4. veljače, nego mnogo ranije. I to na najgori mogući način, ljudskim patnjama, razaranjima, sveukupnim osiromašenjem. Žalit će, naravno, za njom nacionalisti, sijači mržnje i zla. Njima je Jugoslavija bila, s jedne strane, alibi za neostvarene »nebeske snove«, s druge pokušaj da se nametanjem dominacije jedne nacije (prije nacionalne elite) opravdaju iluzije o vlastitoj veličini. Bit će razočarani i oni koji su, koliko do jučer, vjerovali da se povijest nije dogodila, da je sve ovo, pa i odlazak Jugoslavije, samo taktički privid, njeno privremeno odlaganje u ladicu, i da će, na koncu, kad-tad, ponovno doći njenih pet minuta. Pravo je svakog da Jugoslaviju čuva u sjećanju, onako kako je ko doživljavao i preživljavao. Njen odlazak je, čini se, definitivan i s tim se valja pomiriti. Treba je prepustiti historičarima i analitičarima, ljudima čija profesionalna etika nalaže da je objektivno i nepristrasno valoriziraju.

Treba se okrenuti stvarnosti. A ona je zaista dovoljno surova, teška i sumorna da bismo je ignorirali i pretpostavili (ne)ugodnim uspomnama.

Sustižu nas nove brige, kako preživjeti tranziciju, ne ostati bez posla, kako školovati djecu, steći krov nad glavom, osnovati porodicu, spriječiti da nam

Lustracija i Skupština Vojvodine

Ili Haag, ili vrag

Skupština Vojvodine inicirala je donošenje zakona o lustraciji i usvojila Deklaraciju o saradnji s Haaškim tribunalom. Moralni čin ili politički marketing?

Piše: Mirko Sebić

Dan uoči dugo najavljivanog sastanka Republičke i pokrajinske vlade na kojima se raspravljalo o problemima sprovođenja omnibus zakona, održana je i dvadeseta sjednica pokrajinskog parlamenta.

U podužem dnevnom redu od 13 točaka najviše političkih kontroverzi izazvale su prve tri, koje su sačinjavale prijedlog dvije deklaracije i jedne zakonske inicijative kojom se predlaže usvajanje zakona o lustraciji. Paket koji bi se popularno mogao nazvati „kako raskrstiti s lošom prošlošću«. A loše prošlosti ovdje je bilo toliko da nije baš najjasnije od kog datume treba početi sa odmjeravanjem. Zakonski prijedlog, koji je u ime Demokratske stranke predložila Gordana Čomić, a na čijem nacrtu je radio Vladimir Vodinelić, predviđa da se odredbe ovog zakona primjenjuju od 23. ožujka 1976. godine od dana kad je usocijalističkoj Jugoslaviji stupio na snagu Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima. Također, zakonsko rješenje predviđa formiranje Komisije za ispitivanje odgovornosti za kršenje ljudskih prava koja bi vodila postupke, a zakon bi se odnosio na sva lica koja su vršeci javne funkcije kršila ili pomogla da se nesmetano krše ljudska prava.

Ali treba reći da su upravo oni koji su iznjedrili prigovor o politikantskim motivima pomenutih inicijativa (DSS) najviše pridonijeli da politikantsko čitanje bude u prvom planu, jer su umjesto kritike nudili fraze i dobru dozu nipodaštavanja skupštine u kojoj zarađuju zastupničku plaću.

U skladu s razračunavanjem s avetima prošlosti bila je i rasprava o Deklaraciji o suradnji s Međunarodnim krivičnim tribunalom u Haagu, kojom Vojvodina kao

članica Skupštine europskih regija izražava stav o obvezi suradnje s Haaškim tribunalom. Ova deklaracija plod je inicijative sedam nevladinih organizacija, među kojima su Centar za regionalizam i Švedski helsinški odbor, a inicijativu u ime nevladinih organizacija sa skupštinske govornice obrazložio je Dušan Mijić, naglasivši da je najvažniji aspekt ove deklaracije moralni.

»Većina naših građana još uvijek ima negativan odnos prema tribunalu,

vjerujući da se u Haagu sudi samo srpskoj strani. A to naprosto nije točno. U Haagu se sudi počinocima zločina«, rekao je sa skupštinske govornice Dušan Mijić.

Dan prije skupštinskog zasjedanja u izjavi za Radio 021 predsjednik Centra za regionalizam Aleksandar Popov najavio je sličnu deklaraciju i u crnogorskom parlamentu i pomenu strategiju moralnog pritiska na vlast i na javno mnjenje.

Potreba ovakvog javnog i moralnog pritiska nije bila jasna jedino pred-

Nenad Čanak, predsjednik Skupštine Vojvodine Od volje do primjene

»Ovde mi ne razgovaramo samo o deklarativnom određivanju prema Haškom tribunalu, ovde mi govorimo o nečem drugom. Pitanje je da li mi treba zato što nam je pučem i okupacijom Slobodan Milošević poništio pravo, koje je tekovina generacija ljudi koji su živeli u Vojvodini, da odlučujemo o svojoj sudbini, da li mi zato treba da prestanemo da govorimo i mislimo dok nam neko ne vrati mogućnost da naš govor i naše mišljenje ima zakonodavnu snagu. Mislim da ne treba. Upravo se ide od volje do njene primene a ne od primene do volje. U tome je i razlika između ovoga doma i nekih drugih parlamenta.«

stavnicima DSS-a koji su uporno ponavljali da deklaracija nema obavezujuće dejstvo, jer nije zakon, a suradnja s Haagom ionako nije u nadležnosti vojvođanske skupštine. *Miroljub Lješnjak*, visoki dužnosnik DSS-a, čak je pretpostavio da ovakva deklaracija ima veze sa sada veoma izvjesnim svjedočenjem predsjednika vojvođanske skupštine

Nenada

Čanka pred Haškim tribunalom, a sve to samo u propagandno-političke svrhe.

Rasprava o ovoj deklaraciji predstavljala je uvod za kritiku Prijedloga zakona o lustraciji koji je, s obzirom da je ponuđen od DS-a, opet bio na meti zastupnika DSS-a kojima se na momente priviđao i premijer srpske vlade *Zoran Đinđić*.

Glavni prigovor DSS-ovih zastupnika, predvođenih Veliborom Radusinovićem, odnosio se na pitanje procedure i mogao bi se sažeti u pitanje »zašto gospođa Čomić, budući da je potpredsjednica Skupštine Srbije, Prijedlog zakona nije stavila izravno u proceduru republičkog parlamenta«? Drugi prigovor koji je izdvojio Miroljub Lješnjak ticao se samog teksta zakona, odnosno njegove

nedorječenosti.

Bilo kako bilo, može se reći da su ovi prijedlozi usvojeni nadmoćnom većinom glasova, što svakako i ne treba čuditi s obzirom na odnos političkih snaga. Ali treba reći da su upravo oni koji su iznjedrili prigovor o politikantskim motivima

»Većina naših građana još uvijek ima negativan odnos prema tribunalu, vjerujući da se u Haagu sudi samo srpskoj strani. A to naprosto nije tačno. U Haagu se sudi počinocima zločina«, rekao je sa skupštinske govornice Dušan Mijić.

pomenutih inicijativa (DSS) najviše pridonijeli da politikantsko čitanje bude u prvom planu, jer su umjesto kritike nudili fraze i dobru dozu nipodaštavanja skupštine u kojoj zarađuju zastupničku plaću. S druge strane ove deklarativne geste mogu se shvatiti i kao jedino mogući institucionalni odgovor na sve učestalije primjere javno izražene rasne i etničke netolerancije u Vojvodini. Ako se pogleda izvan dnevno-političkih interesa ova gesta najvišeg predstavničkog doma Vojvodine mogla bi dugoročno trasirati ozbiljan politički princip. Ako ipak na kraju ne prevagne želja za političkim mar-

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobuskoj liniji: Subotica-Zagreb, da od 19.01.2003. važe nove, niže cijene prevoza sa nizom pogodnosti: -djeca od 0-6 godina voze se besplatno, djeca od 6-12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1420,00 din), -studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 1988,00 din a u jednom pravcu 1106,00 dinara), -osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

Vaš SUBOTICA-TRANS

Što otkiva CeSID-ovo obimno istraživanje:

Država, to sam ja!

*Naklon pri dolasku * Otkriveni uzroci nelagode * Korupcija demistificirana * Neuralgična točka*

Pišu: Vesela Laloš i Nikola Perušić

Prvi konstruktor šalter-skog mjesta morao je biti neki pakosni šeret kada je visinu otvora za verbalnu komunikaciju između službenika i klijenta namjestio točno tako da se mora zauzeti poza koja vrlo mnogo sliči blagom naklonu. Ima koliko to onima koji se nalaze s ove strane smetalo i bilo neugodno, rijetko ćete primijetiti na licu nekog šalterskog službenika da se i on tako

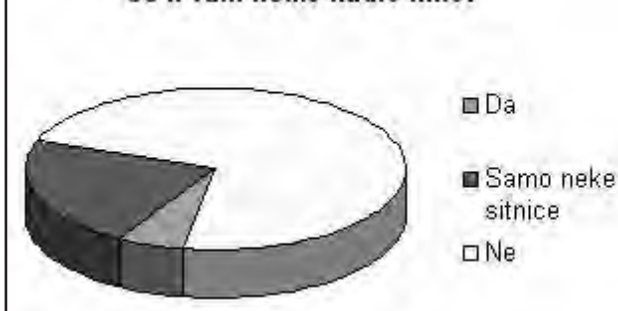
osjeća. Dapače. Na njihovim se licima najčešće može pročitati izraz nadmjensosti i jedva prikrivene ljutnje što ih netko, eto, deranžira, primoravajući ih da se bave banalnim ljudskim problemima. A oni upravo imaju uzvišenu misiju na ovome planetu, kojoj se baš zbog šaltera ne mogu posvetiti.

Ta vrsta umišljenosti kod državnih službenika, međutim, manje je zlo od gotovo patološke zamjene teza da su građani — koji su se ovih godina zbilja načekali pred raznim šalterima, uredima i kojekakvim centrima — tu zbog države, a to znači i Gospodara Šaltera, a ne kako svaka zdrava logika govori, da država postoji zbog svojih građana. Nije sasvim izvjesno pretvaraju li se ti državni činovnici nakon završetka svog posla u obične smrtnike, ali iza šaltera svakako demonstriraju osobnu pripadnost nekoj višoj kasti. Iz čega, normalno, slijedi i njihov odnos prema uplašenim i zabrinutim građanima, među kojima je dobar broj onih s traumatičnim iskustvom iz tih susreta, a koji nerijetko tu birokratsko-administrativnu torturu prihvaćaju kao neminovnost. Zbog svega toga, šalteri mogu biti pravo mjerilo stupnja demokratske svijesti u jednom društvu,

Petina ispitanika je priznala da je koristila »veze i poznanstva«, a četvrtina priznaje da rijetko koristi VIP.

Je li vam netko nudio mito?

jer demokracija kao jedan od svojih postulata ima upravo ideju da država mora biti servis svojih građana, a ne oni njen. (Riječ servus u latinskom jeziku, inače, označava roba.) Mitska petolistopadska promjena u Srbiji donijela je, čini se, neki pomak i u »šalterskoj« filozofiji, kako pokazuje jedno zanimljivo istraživanje koje je uz pomoć CeSID-a uradio sociolog Srećko Mihajlović. Ipak, te promjene su toliko male da se i ne vrijedi radovati. »Šalterski« standardi Švedske i Amerike još su vrlo daleko.

CeSID IZVRŠIO DEMISTIFIKACIJU: U svom istraživanju »Sa

ove i sa one strane šaltera - od šaltera ka dobro uređenom prostoru za komunikaciju građana i općine«, Centar za slobodne izbore i demokraciju je analizirao povjerenja između građana i lokalne administracije. Ovo istraživanje je obavljeno krajem prošle godine u 92 srbijanske općine, na uzorku od preko 3.000 građana koji su u to vrijeme nekim svojim

poslom dolazili u općinu, kao i na uzorku od preko šest stotina službenika u administraciji tih općina.

Odakle dolazi nelagoda pri odlasku i osjećaj povrijeđenosti pri izlasku iz općine, upitali su se istraživači i nakon analize razloge za to našli u (a) čekanju i gubljenju vremena, (b) nepoznavanju procedure i neobaviještenost o vlastitim pravima i obvezama, te (c) prirodu kontakta i komunikacije — u prvom redu nedovoljnu strpljivost i ljubaznost i jednih i drugih.

Što se tiče čekanja i gubitka vremena, svaki peti građanin ga unaprijed očekuje, gotovo trećina građana smatra da se »dosta čeka i gubi vrijeme«, a nešto više od dvije petine (43%) također ističe problem vremena, ali uz puno razumijevanje, jer »mora se pričekati, ne može sve odmah...«. No, 18% građana tvrdi da u općini brzo obavljaju poslove zbog kojih dolaze. Razumljivo, među općinskim službenicima je tri puta manje onih koji misle da se tamo dosta čeka i gubi vreme, a dva puta je više onih koji misle da se poslovi u općini mogu brzo obaviti.

Polovica građana misli da je procedura ostvarivanja prava i obveza u općini komplicirana i teško razumljiva.

Učinjena nepravda	%
Dom zdravlja	16
Posao	12
Općina	10
Policija	9
Gradski promet	7
Sud	7
Prodavnica	7
Pošta	5
Uprava prihoda	5
Banka	4
Vojni odsek	2
Negde drugdje	4
Nigdje	54

Složenost postupka i nepoznavanje prava i obveza ne može nadomjestiti općinska administracija. Međutim, u ovom je kontekstu donekle čudno što relativno

malo službenika (8%) zamjera građanima neobaviještenost, neupućenost i nepoznavanje prava i obveza.

Obavljanje administrativnog posla bez direktnog kontakta je za mnoge još daleka budućnost, iako se u pojedinim općinama, poput Subotice, već može elektronskim putem dobiti krštenica ili neki drugi dokument. Svaki četvrti ispitanik je ustvrdio da su općinski službenici ljubazni, a svaki deseti da su oni neljubazni. Čak tri petine ih misli da među službenicima ima i ljubaznih i neljubaznih. Sami službenici imaju mnogo bolju sliku o sebi samima, tek 1% izjavljuje da su službenici neljubazni, dvije petine smatra da su ljubazni, a ostali daju mješovit odgovor. Službenici su spremni optužiti građane za neljubaznost i nervozu (5%), nestrpljivost (8%), čak i za »nekulturu, neodgojenost, drskost, primitivizam...« (9%).

Građani im uzvraćaju još žešćom mjerom: 14% ispitanih građana krakterizira općinske službenike nekim od epiteta poput »neljubazni, oholi, mrzovoljni, nepristojni, primitivni, prostaci, drski, ponižavaju ljude, ne žele saslušati stranku, nekulturni, bezobrazni, nemaju strpljenja, nervozni...«.

KORUPCIJA: Četiri tipa korupcije obilježavaju onaj korpus pojava u općini koji se može podvesti pod pojam korupcije. To su tzv. veze i poznanstva, potom

»PCK« korupcija (»piće, cigarete, kava«), korupcija srednjeg obima (s čuvenim obrazloženjem *mora da se podmaže*), i na kraju krupna korupcija. Ovo je, istodobno i redosljed po učestalosti, od učestalijeg ka manje učestalom. Petina ispitanika je priznala da je koristila »veze i poznanstva«, a četvrtina priznaje da

Institucije	Postotak nezadovoljnih
Dom zdravlja	38
Općina	21
Pošta	20
Uprava prihoda	19
Policija	18
Sud	16

NIKOLA PERUSIĆ

rijetko koristi ViP. »Pck« korupciju koristi šestina građana, dok šest posto službenika kaže da su baš njima nudili mito (ne računajući »pck«), a 15% zna da je tako nešto nudeno njihovim kolegama. S druge strane, 3% građana kaže da je dalo mito, a 6% tvrdi da im je mito traženo. U ovom primjeru je najzanimljivije poklapanje brojki: isti procent službenika tvrdi da im je mito nuden i građana koji tvrde da su im tražili mito.

SRPSKA »N« TOČKA: Kako bi ocijenili odnos građana prema općini, tj. prema njejoj administraciji i upravi, stavljena je i u kontekst s drugim institucijama poput Doma zdravlja, Pošte, policije, Uprave prihoda i suda. Istraživači su i u ranijim pokušajima da dođu do korelata nezadovoljstva i pojašnjenja njegovih činilaca došli do nisko interpretativne kategorije osjećaja nepravde »Kalimero sindroma«. Taj »osjećaj nepravde« nazvali su srpska »N« točka i ona označava točku na čiji opip gotovo svaki građanin ove zemlje smatra da je potrebno reagirati i ispričati svoju priču. Uz ovo vrijedi napomenuti kako gotovo polovica građana smatra da im je u posljednjih godinu dana učinjena neka nepravda. Polovicu svih učinjenih nepravdi građani lociraju u četiri institucije: dom zdravlja, radno mjesto, općinu i policiju.

Među reakcijama na učinjenu nepravdu dominiraju neproduktivni modeli: četvrtina šuti i »gleda svoja posla«, petina se dobro izgalami i ispsuje, neki čekaju priliku za osvetu (8%). Među produktivnijim modelima dominira izravno obraćanje nadležnima (28%) i razgovor s utjecajnim prijateljima (12%).

Može se zaključiti da je kontakt s institucijama obilježen osjećajem doživljene nepravde i da je to za većinu kraj cijele priče. Tek manji broj građana umije pronaći primjerene načine reagiranja na ono što ocjenjuju kao nepravdu. Ne bi valjalo da se vlast, u čijim je rukama pitanje revitalizacije društvenih institucija, uzda u ovu i ovakvu građansku neefikasnost - smatra sociolog Srećko Mihajlović, koji je sproveo

U svom istraživanju »Sa ove i sa one strane šaltera - od šaltera ka dobro uređenom prostoru za komunikaciju građana i općine«, Centar za slobodne izbore i demokraciju je analizirao povjerenja između građana i lokalne administracije. Ovo istraživanje je obavljeno krajem prošle godine u 92 srbijanske općine, na uzorku od preko 3.000 građana koji su u to vrijeme nekim svojim poslom dolazili u općinu, kao i na uzorku od preko šest stotina službenika u administraciji tih općina.

István Ispánovics, član ustavne komisije:

Nadam se zajedničkom ulasku Srbije i Crne Gore u EU

*Povelja je rezultat kompromisa * Rješenja nisu nametana * Međunarodnoj zajednici potreban jedan partner * Nacionalna vijeća su temelj ostvarivanja prava manjina * Isticali smo mađarsku zastavu * Vojvodina treba imati posebna prava*

Intervju vodio: Nikola Perušić

Stvaranje Ustava nove državne zajednice Srbije i Crne Gore nije bilo toliko brzo kao što su mnogi priželjkivali. Više puta nagoviješten, pa zatim prolongiran završetak u kreiranju ovog dokumenta kod mnogih je poljuljao nadu da će se postići adekvatan dogovor. Praćen brojnim nedoumicama i problemima, ipak je rođen »new deal« koji je Jugoslaviju poslao u povijest, a pružio (istina nejaku) nadu da će Srbija i Crna Gora ostati na okupu i zajedno stremiti europskim integracijama. Za tri godine će se mnoga pitanja iznova postaviti, a danas na neka od njih odgovara jedan od sudionika na stvaranju nove države, gradonačelnik Subotice István Ispánovics.

Ispánovics je dugogodišnji zastupnik Skupštine Republike Srbije, a pozornost je na sebe privukao nešto prije NATO bombardiranja kada je napustio mjesto potpredsjednika Skupštine, kritizirajući režim jer se nisu sazivale sjednice parlamenta i jer su se odluke donosile mimo Skupštine. Za člana ustavne komisije biran je da predstavlja nacionalne manjine.

Rad na ustavnoj povelji i pratećem ustavnom zakonu je po nekima trajao dosta dugo. Kako ocjenjujete je li to uloženo vrijeme i napor doista odraz kvalitete i bazira li se nova zajednička država na kvalitetnim temeljima?

Pa, stvarno se ovaj posao oko izrade ustavne povelje otegao. Ali, to se može promatrati i sa te strane da se moralo jako strpljivo raditi, jer je moglo doći do one neželjene

posljedice - da uopće ne bude ustavne povelje. S obzirom da komisija za izradu ustavne povelje ima 27 članova, iz tri parlamenta, i da su tu predstavnici velikog broja stranaka koje imaju različite interese, bilo je jako teško usuglasiti mišljenja, a mi smo uglavnom sve odluke donosili jednoglasno. Malo je pitanja gdje smo glasovali, a poslovnikom je bilo predviđeno da se sve odluke pri glasanju moraju donijeti dvotrećinskom većinom. Štoviše, ne samo prostom dvotrećinskom većinom, već sa dvije trećine svake delegacije posebno, te je zbog toga bilo izuzetno teško raditi. Praktično, ovih više od pol godine rada rezultat je i nekih kompromisa tijekom rada komisije. Iako je ta ustavna povelja jedan kratak dokument, bilo je izuzetno mnogo pitanja oko kojih smo vodili računa i razgovarali, a da ne kažem da taj posao ni do danas nije završen, jer povelja o ljudskim i manjinskim pravima i građanskim slobodama još nije završena. Nedavno smo imali sjednicu komisije, i OESS (*Organizacija za europsku sigurnost i suradnju*) je tražio da se još neka pitanja rasprave zajedno s njihovim stručnjacima, tako da trebamo održati zajednički sastanak ustavne komisije i stručnjaka OESS-a i vjerujem da ćemo onda završiti povelju. Uz to, posao koji također treba okončati u skupštinama Srbije i Crne Gore je donošenje zakona o izboru zastupnika u parlament buduće države.

Ako smo za Saveznu Republiku Jugoslaviju mogli reći da je bila

proizvod Miloševićeva režima, sada se taj rad odvijao na širokoj bazi. Međutim, s obzirom na glasovanje u parlamentu, može li se dati ocjena da je ipak novu državnu tvorevinu stvorila reformska struja DOS-a, imajući u vidu glasovanje DSS-a?

One snage koje vode u reforme i Srbiji i Crnoj Gori su smatram, praktično izgurale ovu povelju i mislim da je veoma važno da je buduća državna zajednica postavljena na zdravije osnove. Baš zato je sve tako dugo i trajalo, jer nitko nije želio drugoj strani ili bilo kome nametnuti neko rješenje. Stoga se iskreno nadam da će i poslije tri godine ova državna zajednica opstati i da ćemo mi zajedno ući u Europsku uniju kao državna zajednica Srbije i Crne Gore, baš stoga što je to sada ipak postavljeno na neke zdravije osnove, a takav sam dojam stekao tijekom ovog poduljeg rada u ustavnoj komisiji.

Možda nisu baš svi optimisti; ima i onih koji smatraju da je neka, posebno manjinska prava, trebalo regulirati na republičkoj razini, jer sumnjaju u stabilnost nove države.

Tu je postojala velika razlika u prijedlozima oko ljudskih i manjinskih prava, i uopće je bila razlika pristupa srbijanskog i crnogorskog izaslanstva, već u početnim pozicijama. Dok je crnogorsko izaslanstvo smatralo da ustavna povelja treba biti samo okvirom, a da sve drugo treba rješavati na razini država članica, dotle je srbijansko izaslanstvo i dijelom izaslanstvo saveznog parlamenta smatralo da više toga treba riješiti na razini državne zajednice. Oko toga je proteklo ovo naše vrijeme, oko pitanja koja koncepcija treba prevladati. Na koncu smo dobili neki kompromis ove dvije koncepcije, tako da se ne može smatrati da je pobijedila jedna ili druga strana. Što se tiče manjinskih prava, mi smo željeli, i to sam i osobno zagovarao, da to pitanje rješavamo na razini državne zajednice. Naime, jedino je državna zajednica subjekt međunarodnog prava. Prema tome, kada se vode razgovori o tim pitanjima s međunarodnom zajednicom, onda mi ne možemo reći međunarodnoj zajednici „otidite vi u Podgoricu pa raspravljajte o tim pitanjima ili u republički organ u Beogradu“, jer to tako ne ide.

Međunarodna zajednica želi imati jednog partnera za razgovor; postoji samo jedan partner u međunarodnim odnosima, i to je tako i s drugim zemljama. Primjerice, Savezna Republika Njemačka se također praktično sastoji iz više država, ali nikome ne pada na pamet posebno ići i o ljudskim i manjinskim pravima razgovarati s pojedinim državama članicama, već to mora biti na razini savezne države. Mi smo zastupali takav stav i zato je ostavljeno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u okviru savjeta ministara. Postojat će i povelja koja regulira manjinska prava i koja će obuhvatiti sva do sada stečena prava. Smatram da je to dobro rješenje u odnosu

NIKOLA PERUŠIĆ

»Stoga se iskreno nadam da će i poslije tri godine ova državna zajednica opstati i da ćemo mi zajedno ući u Europsku uniju kao državna zajednica Srbije i Crne Gore, baš stoga što je to sada ipak postavljeno na neke zdravije osnove, a takav sam dojam stekao tijekom ovog poduljeg rada u ustavnoj komisiji.«

na sadašnje stanje, te da ćemo ljudska i manjinska prava imati regulirana na zavidnoj razini u odnosu na dosadašnju praksu. Trebamo postići napredak i u praksi, dakle u sprovođenju svih ovih

dobrih rješenja. Zato je nužno da se neki zakoni mijenjaju i donesu i vjerujem da će i međunarodna zajednica na neki način vršiti pritisak da se ta prava i ostvaruju u onoj mjeri kako je to predviđeno, što do sada baš nije bio slučaj. Prvo novo iskustvo s nacionalnim vijećima, tekovina novog *Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina* je jedan ogroman korak u odnosu na neko ranije stanje u ostvarivanju tih manjinskih prava. Smatram da će nacionalna vijeća biti jedan od tih temelja ostvarivanja manjinskih prava.

Što se tiče Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, onda bi to značilo da se ne dovodi u pitanje formiranje saveznog savjeta manjina i da nas u budućnosti očekuje implementacija. Međutim, kakav će još djelokrug imati nacionalna vijeća i kako je zamišljeno, u kojim konkretnim slučajevima da djeluju vijeća?

To je nastavak i dogradnja sistema, pošto ni sada važeći savezni zakon o zaštiti nacionalnih manjina ne predviđa točno i decidno djelokrug nacionalnih vijeća, već ga treba iskustvima izgraditi. Nakon određenog vremena rada tih nacionalnih vijeća, a do sredine godine će biti osnovana sva manjinska nacionalna vijeća, onih koji su uopće zainteresirani da se osnuju, i u radu tih vijeća će se javljati pitanja koja se kasnije trebaju regulirati i u zakonima država članica. To su pitanja o kojim bi trebala odlučivati manjinska vijeća. Vjerujem da će to biti ona klasična pitanja o kojima bar mi Mađari, evo već deset godina unazad govorimo, a to je pitanje obrazovanja, kulture, informiranja i službene uporabe jezika. To su klasična pitanja za koja mi smatramo da se postupno trebaju prenijeti u nadležnost nacionalnih vijeća, ili da bar ova vijeća imaju neko ravnopravno pravo odlučivanja s državnim organima. Znači, nacionalno vijeće mora biti partner državi u ova četiri pitanja.

S obzirom da se očekuje harmonizacija mnogih zakona s europskim normama što se tiče nacionalnih manjina, što će još biti unaprijeđeno?

Ostalo je mnogo pitanja. Naime, mi smo bar prije Miloševićeva režima u

Ako bismo morali ilustrirati po kojem je modelu napravljena nova državna zajednica Srbije i Crne Gore nekim primjerom, koja bi to država mogla biti?

Pa, nema takvog modela, a to su nam rekli i eksperti koji su nam pomagali u izradi teksta ustavne povelje. No, to ne znači ništa. Ni Europska unija u obliku u kakvom danas postoji nije postojala nikad ranije, odnosno takve države nije bilo. Život i povijest diktiraju neke probleme koje poslije političari i pravnici trebaju rješavati. Ovo je primjer državne zajednice koja nije poznata u ustavnoj teoriji i praksi, međutim, za svaku situaciju se mora naći neko rješenje.

odnosu na neke druge zemlje status nacionalnih manjina imali bolje riješen. Počev od negdašnje Čehoslovačke, Rumunjske, Ukrajine, Bugarske mi smo imali daleko bolje riješena ta pitanja. Međutim, dolaskom Miloševićeve ere, praktično su ta prava ukinuta i ostala su samo na papiru. U međuvremenu je svijet otišao naprijed, mnoga pitanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina su isplivala na površinu. U mnogim zemljama je to riješeno na nekoj zavidnoj razini i mi se moramo prilagoditi iskustvima iz tih zemalja. U međuvremenu je donijeto mnogo raznih odluka, konvencija i preporuka od strane međunarodne zajednice. Tko prati ovu problematiku zna da je od 1990. do 2000. donijet veliki broj raznih međunarodnih ugovora, propisa, konvencija i da sad to na neki način trebamo ugraditi u naš pravni sistem kako bi nacionalne manjine živjele kao ravnopravni građani i u ovoj novoj državi.

Kada se želimo osvrnuti i na neka diskutabilna pitanja, upotreba zastave je jedno od tih njih. Zakon manjinskoj naciji ne dopušta upotrebu zastave matične države, što bi manjine najviše voljele i s čime bi se najbolje identifi-

rale. To pitanje je stvorilo probleme i napetost u Preševskoj dolini, nazire li se neki izlaz iz te situacije?

To je loše rješenje u zakonu, bio je to jedan loš kompromis koji je u posljednjem momentu tako izmijenjen. Mislim da manjinskim zajednicama treba omogućiti uporabu vlastitih simbola, da trebamo biti toliko tolerantni da nam ne smeta, a posebno većinskom narodu, uporaba zastava manjina. Kako je to sada u zakonu predviđeno, ne može biti ista službena zastava Mađarske ili Hrvatske biti i zastava te manjine u našoj zemlji. Međutim, smatram da bi to trebalo odobriti. Mi u tome imamo nekog iskustva, jer smo u svim našim svečanim prilikama koristili zastavu koja je mađarska, ali koja nije samo zastava države Mađarske, nego je mađarska. Kao pripadnici mađarske nacionalne manjinske zajednice mi je prihvaćamo kao našu zastavu, i to za nas nije samo zastava države Mađarske. Trebalo bi to pravo omogućiti i to je stupanj tolerancije koji bismo svi zajedno morali imati da

nam ne smetaju ti simboli, bez obzira na neka ranija preduvjerenja ili averzije iz povijesti i prošlosti. To je danas prihvaćeno u svijetu; nitko od toga danas ne pravi pitanje i ne vjerujem da bi kod nas to trebalo biti neko važno pitanje. Mada, ovo je pitanje različito od države do države. U susjednoj Rumunjskoj se primjerice ne smije svirati mađarska

Kakav je Vaš stav u odnosu na potrebu »Hrvatske riječi« da uživa iste beneficije kao i drugi manjinski informativni mediji?

Smatram da trebamo nastojati da svi koji su istoj situaciji, funkcioniraju pod istim uvjetima.

nacionalna himna, a tamo ima oko dva milijuna pripadnika mađarske nacionalnosti. Mi imamo relativno dobro iskustvo i bezbroj smo puta na našim svečanostima svirali mađarsku himnu, isticali zastavu i nikad nije bilo ozbiljnih incidenata. Ne vjerujem da je to pitanje od kojeg treba praviti problem, ali nažalost ima i toga, kao u susjednoj Rumunjskoj.

Što se tiče statusa Vojvodine, na kraju je u preambuli ustavne povelje naša pokrajina ipak spomenuta. Je li to dovoljno?

Od toga je također nastao ogroman problem, a jedan član ustavne komisije samo zbog toga što je spomenuto Kosovo odlučio je istupiti iz komisije. U ustavnoj povelji se nije ni mogao regulirati status Vojvodine. To nije pitanje za ustavnu povelju, već ga treba riješiti u budućem Ustavu Republike Srbije, jer se u ustavnoj povelji regulira odnos dvije države koje se udružuju u zajednicu. No, vjerujem da će se to riješiti tijekom godine i da ćemo do konca 2003. imati novi ustav, i tu se Vojvodina treba izboriti za određena prava i status u okviru Srbije. Ne znam kako će to biti ako Srbija bude regionalna država, jer bi onda Vojvodina trebala imati posebna prava u odnosu na neke regije koje danas ne postoje i koje nisu ni postojale. Vojvodina je ipak i povijesno i kulturno i u svakom pogledu drugačija od nekih drugih regija u okviru Srbije, i to mora doći do izražaja i u reguliranju budućeg statusa Vojvodine.

S obzirom da predstoji rad na izradi Ustava Srbije, očekujete li Vaš angažman i na tom poslu?

Čedomir Jovanović je imao izjavu o potrebi da se formira velika grupa od oko 50 članova koja će raditi na Ustavu. To nije lak zadatak, a nama je bilo teško i kada nas je bilo samo sedam članova u komisiji. No, očekujem da će svaka

Iz bivšejugoslavenskog kuta

Bombardiranje? Déjà vu.

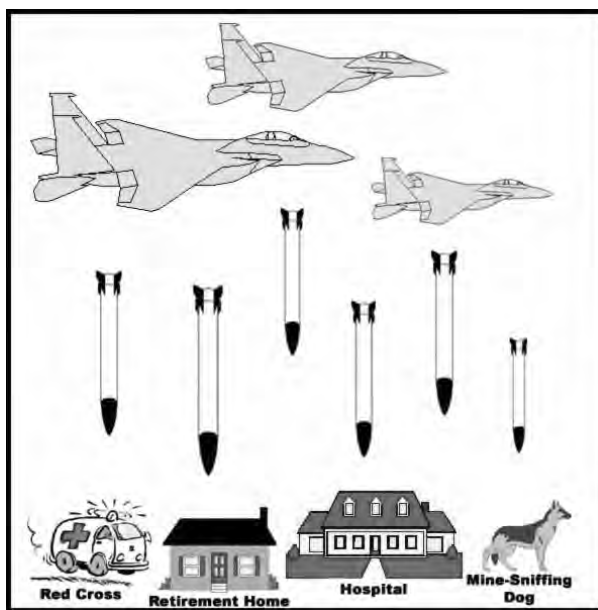
Piše: Goran Milić, gradsko područje pod kontrolom *Saddama Husseina*. Upoznat ćemo neke nove »nevidljive« bombardere, »super-inteligentne« bombe, radare koji uključuju rakete koje u oko pogađaju snajperistu u podrumu, neprobojne tenkove, helikoptere u koje stane deset kamiona, nove vreće za mrtve s rashladnim uređajima i sijaset inovacija koje rat čine suvremenim, takoreći humanim.

Budući da sam preko CNN-a svjedočio napadu na Irak iz 1991, na vlastitoj koži iskusio rušenje Sarajeva dobrih 100 dana, gledao kroz prozor kad je pala granata u ulici Vase Miskina, a netom prošao Draškovićevom ulicom kad su na nju pali *Martićevi* »zvončići«, da bih na kraju iz sigurnosti pratio bombardiranje Beograda i pripadajućih srbijanskih mjesta, mogu reći da me najavljena destrukcija Iraka ostavlja bez definiranih emocija.

Kao pristojan poznavatelj mentaliteta naroda na bivšejugoslavenskom prostoru, usudio bih se nagađati kako će Srbi, u solidnoj većini, s gnušanjem pratiti novu podvrstu »rata protiv terorizma«, identificirajući vlastitu sudbinu s iračkom, jer »nije li riječ o osionom napadu super-sile protiv male zemlje koja se samo bori za svoj opstanak i očuvanje vjekovne tradicije protiv udruženih imperijalista i masonskih globalista?« Već zamišljam komentar u nekim beogradskim novinama: »Može se vama, gospodo Amerikanci, ne sviđati Saddam Hussein, koji nije ništa bolji ali ni gori od vašeg *Pinocheta*, *Somoze*, *Batiste*, *Marcosa*, *Franca*, *Salazara*,

Suharta, *Mobutua*, *Čombea*, *Bokasse*, *Sharona*, grčkih, argentinskih i inih generala s kojima ste tikve sadili i dolarima ih održavali na vlasti. Otkud toliko licemjerja da jedne sudite na smrt, zajedno s desecima tisuća nevinih žrtava, dok druge darujete ordenjem i obučavate im vojnike koji će braniti njihove odurne režime?«

U Bosni i Hercegovini, bošnjačko stanovništvo javno će reagirati umjerenije, ali na čaršiji će starci, koje će pozorno slušati mladi, meditirati kako »u uvijek stradaju mali i nemoćni« i kako se po pravilu to »u uvijek događa muslimanima«.

Makedonci će biti uz Amerikance, ako misle da će im se to isplatiti u naknadnom obračunu sa svojim Albancima. Ovi će, pak, procjenjivati koliko su Srbi za Saddama, pa će u toj mjeri biti protiv, ali će se povremeno podsjetiti da su oni većinom muslimani.

Slovenci, pragmatični kao obično, isporučit će nekoliko općepoznatih parola o civilizacijskim tekovinama, ljudskim pravima, s temeljnom porukom da se rat treba čim prije završiti (u američku korist) sa što manje civilnih žrtava. Usput će neki ocvali dečki iz »Mladine« organizirati mlađe klinge da prosvjeduju ispred zgrade Vlade, tek toliko da bi se

održao europski imidž.

Kod Hrvata, čudna situacija. Po anketama, 70 posto ih ne podržava napad na Irak, ali je šef diplomacije *Tonino Picula*, uz javno nešto suzdržanijeg *Račana* i još opreznijeg *Mesića*, potvrdio da je Hrvatska službeno uz Vilnius skupinu (deset tranzicijskih zemalja) koja se svrstala uz američku koaliciju. Dakle, uncle Sam udri po Saddamu, Hrvatska je uz vas!

E, ali nije tako jednostavno. Ova koalicijska vlada, nagrižena unutarnjim sukobima, dopušta si još jedan luksuz da pliva kontra struje javnog mnjenja. Probala je to s Piranskim zaljevom, brzim paraom granice sa Slovencima, ali se nakon gužve u medijima, koja se prenijela u Sabor, morala povući. Pobunila se javnost i zbog mutne prodaje hotela »Sunčanog Hvara« slovenskim »Terme Čatež«. Opet je Račan morao uzmaknuti, s dosta ožiljaka. Sada je gužva oko prodaje sisačke željezare Rusima, a otpor raste i prema dolasku tankera podno Krčkog mosta gdje bi se ruskom naftom opskrbljivala američka flota. Naravno, nije hrvatska uloga u ratu protiv Iraka vrijedna pomena, ali ako se po ekranima budu nizale snimke mrtve djece i unakaženih ljudi, nema bolje prilike za opoziciju i neke vrdajuće koalicijske partnere da otvore pitanje neuspjeha hrvatske vanjske politike kojom se ova Vlada toliko dičila u nedostatku opipljivijih

ekonomskih rezultata. Predviđam komentar u »Vjesnikovim« pismima čitatelja: »Zar je Hrvatska, nakon vlastitih strahota u ratu, morala poduprijeti jednu razarajuću silu kojoj ne treba potpora vojnog patuljka? Ta gesta pred Europom, nažalost, legitimira našu zemlju kao američkog pripuza umjesto da smo hrabro stali uz Staru Europu: Njemačku i Francusku, s kojima ćemo dijeliti budućnost.«

No, to je priča na dugom štapu, u stilu one *Tuđmanove* »ki bi da bi«. Vjerojatnije će se rat brzo završiti, Amerikanci će hvaliti svoje heroje i tehniku, a Hrvati će se vratiti svojoj

Vojvođanski studenti u Zagrebu

Ravnica u srcu

Tijekom godina generacije Subotičana smjenjivale su se na fakultetima zagrebačkog Sveučilišta. Neki su ostajali u Zagrebu, neki su se uspjeli afirmirati u hrvatskoj intelektualnoj eliti, ali vremena su bila drugačija - život s one strane Dunava se nije razlikovao u tolikoj mjeri kao danas, a državne granice nisu postojale, pa su se mladi ljudi vraćali ravnici.

Današnja situacija je drugačija, veliki gradovi sa svojim mogućnostima, širokim kulturnim sadržajem i raznolikom ponudom privlače mlade ljude k sebi. Naša uspravna vojvođanska palanka za mnoge ostaje samo mjesto posjeta, odmora i sjećanja.

IZVAN KONKURENCIJE: Danas se u Zagrebu na studiju nalazi oko 120 Subotičana. Najveći val mladih ljudi došao je 2000. godine - 49 bruceša. Prijašnjih godina je u Zagreb dolazilo u prosjeku između deset i dvadeset mladih ljudi godišnje. Ta brojka je aktualna i posljednjih nekoliko godina kad je u Zagreb dolazilo godišnje od dvadeset do dvadeset i pet studenata.

Većina mladih dolazi u Zagreb studirati radi kvalitetnijeg studija i povlastica koje nam je Hrvatska matica iseljenika izborila na Sveučilištu. Počevši od sredine 90-ih godina, Matica je zamolbama preko subotičkog lobija u Zagrebu uspijevala srediti našim studentima studiranje uz potporu ministarstva. To konkretno znači da se Subotičani ne natječu u konkurenciji s ostalima. Također, načelno važi pravilo da se redovitim upisom godine, putem Matice, stječe pravo na boravak u studentskom domu. Većina studenata smještena je u Studentskom domu

»Stjepan Radić«, koji je i najveći — broji oko pet tisuća mladih ljudi. Cijena stanovanja u domu je vrlo popularna, mjesečna stanarina iznosi 112 kn, odnosno nekih 15 eura. Privatno stanovanje je veliki trošak, jer se u prosjeku mjesečno treba izdvojiti između 250 do 300 eura za stan i režije.

Tijekom nekoliko prošlih godina Hrvatska matica iseljenika je preko svog fonda »A.G. Matoš« osiguravala studentima mjesečnu stipendiju u

prosječnom iznosu od 50 eura. Taj fond je prošle godine ugašen, ali je posredovanjem Matice studentima dodijeljena stipendija Ministarstva vanjskih poslova u iznosu od 700 kn, odnosno oko 90 eura mjesečno, a uvjet za primanje je redovito upisana akademska godina.

OSTATI ILI SE VRATITI: Kako se snaći u Zagrebu? Svake godine se pripreme za potencijalne bruceše organiziraju u Subotici, a ovdje se uvijek nađe pokoj student koji, sjećajući se svojih prvih koraka, dočeka mlade nade na kolodvoru, te ih dovede u studentski dom, gdje su privremeno smješteni tijekom prijemnih ispita. U listopadu dolaze prvi pravi koraci: useljavanja, sređivanja sobe, upoznavanje s docimerima, prvobitno uživanje hrane u menzi, te ono najvažnije - učenje. Izlasci po okolnim bircevima, jarunskim diskotekama i poznatom Tkalčićevom još nisu otkriveni, te se nadobudno spremaju prvi ispiti. A nakon toga slijede prva razočaranja s padom, prvo pijanstvo zbog petice (i drugo zbog dvojke!), te spoznaja da je studentski i pasti i proći...

Razmišljanja i osjećaji bruceša znatno se razlikuju od studenata koji su u Zagrebu

Nikola Skenderović, apsolvent, Pravni fakultet

Nešto me je gušilo

Došao sam u Zagreb prije deset godina, u srednju školu. Jednostavno sam osjećao da moram, počinjao je rat i ja sam se osjećao čudno, nešto me je tamo gušilo. Fakultet i Zagreb su mi super, tu su mi svi prijatelji. Vratiti se u Suboticu? Subotica će uvijek biti moj grad i teoretski gledano, mogao bih se vratiti, ali u praksi - mislim diplomirati, vojsku odslužiti, a kući se dugo čeka za nostrificiranje diplome, ni staž tad ne ide...

već nekoliko godina. Prva godina fakulteta predstavlja vatreno krštenje, odlazak od kuće i roditeljskog nadzora; prvi put osjeti se okus još neiskusane slobode i postavlja se izazov osamostaljenja. Najbolje godine tek dolaze. Međutim, na prvoj godini svako slobodno vrijeme iskorištava se za odlazak u Vojvodinu, a novopečeni

**Biserka Jaramazović, I. godina
Filozofski fakultet**

Nikad se ne zna

Izabrala sam Zagreb zbog kvalitete fakulteta i mogućnosti studiranja dva predmeta. Mislim da sam se dobro adaptirala na Zagreb i na studentski dom, sviđa mi se što smo svi zajedno smješteni, lakše je, ne osjećaš se usamljenim.

Ostati - pa nisam došla s tom namjerom i mislim da ne bih, al nikad ne znaš.

studenti razmišljaju kako će ovih četiri-pet godina brzo proći, te će se vratiti našoj ravnici.

Ipak, kako vrijeme prolazi, Zagreb se nekako potihlo, stidljivo svima podvuče pod kožu, a život svojim neplaniranim tijekom donosi poznanstva i ljubavi koje se nakon studija ne žele ostaviti. Također, veliku ulogu igra i činjenica da je ekonomska situacija u Vojvodini nestabilna, primanja su mala, a posao je teško naći. Time se zatiru putevi povratka mladih akademskih građana. Kako idemo stariji, naši bunjevački običaji, tradicija, zemlja i salaši vuku nas nazad, ali borba za opstanak, za život a ne preživljavanje, ključ je ove dileme s kojom smo suočeni. Iako čežnja za domom tinja u svima nama, potreba za osiguravanjem normalne egzistencije tjera nas nekad i dalje od Zagreba,

**Vjekoslav Sudarević, III. godina,
Veterinarski fakultet**

Ovisi o primanjima

Kako vrijeme prolazi nostalgija me manje hvata, ranije smo svako malo išli kući. Volio bih se vratiti, volim Suboticu, salaš, zemlju a i za posao mi je bolje, ali ako se primanja tamo ne povise mislim da si povratak neću moći priuštiti.

Protokol o suradnji općina sjeverne Vojvodine

Dokument podijelio Suboticu

Protokol o suradnji između općina sjeverne Bačke i Banata koji je iniciran prije više od godinu dana, podijelio je ovih dana subotičku javnost. Već pri samom lansiranju ove inicijative, u doba dok je DOS bio na okupu, zbog neslaganja pojedinih partnera na vlasti, inicijativa je zaobidena. U međuvremenu je protokol prihvaćen u više općina, a pristupila mu je i općina Novi Kneževac, koja nije spomenuta u prvotnoj verziji.

Dakle, radi se o aktu kojim općine Ada, Bačka Topola, Bečej, Čoka, Kanjiža, Mali Idoš, Novi Kneževac, Senta i Subotica žele proširiti i produžiti ekonomske veze, napose tijekom procesa privatizacije, poboljšati suradnju u oblasti obrazovanja, zdravstvene zaštite, turizma, kulture, u zaštiti od elementarnih nepogoda, natjecanja kod stranih donatora, odlaganju otpada, međugradskom prometu, inicirati izmjene i donošenje raznih zakona te druge aktivnosti koje bi pridonijele bržem razvitku sjevera Vojvodine i veći utjecaj europskih integracija na poluge vlasti u našoj zemlji.

Predlagač računa na fondove Europske unije namijenjene subregijama, te da će ovakva suradnja biti još aktualnija u nastavku harmonizacije s europskom legislativom. Temelj ove suradnje je prošlogodišnji Zakon o lokalnoj samoupravi - tvrde općinari.

Subotica već izravno sudjeluje u euroregionalnoj suradnji Dunav-Drava-Sava, a putem Vojvodine i u euroregiji DKTM (Dunav, Kireš, Tisa, Moriš).

No, imajući u vidu da je u većini ovih općina na vlasti Savez vojvođanskih Mađara, uslijedile su reakcije Demokratske stranke, koja je prije više mjeseci napustila lokalni DOS. Načelnik Sjevernobačkog okruga Dragan Rokvić (DS) izjavio je kako Okrug nije sudjelovao u izradi protokola te da je učinjen niz propusta, iako inicijativa kao takva nije nezakonita. »O svemu su obaviještene pokrajinske i republičke institucije, jer se o regionalizaciji države ne odlučuje na općinskoj razini« - istakao je načelnik Sjevernobačkog okruga, da bi sljedećeg

dana na konferenciji za novinare u Demokratskoj stranci bilo zatraženo raspisivanje referenduma o tome treba li se Subotica pridružiti navedenom regionalnom povezivanju. Demokrate su ocijenili i kako se radi o zametku teritorijalnog, odnosno regionalnog udruživanja općina koja zbog njihove geografske i gospodarske udaljenosti nije logična. Šef vijećničke grupe u lokalnom parlamentu

Nebojša Janjić je čak ustvrdio kako je jedini očigledan zajednički imenitelj ovim općinama isključivo politička dominacija jedne jednonacionalne stranke - Saveza vojvođanskih Mađara.

Gradonačelnik István Ispánovics je za „Hrvatsku riječ“ izjavio kako je u općini

Subotica već izravno sudjeluje u euroregionalnoj suradnji Dunav-Drava-Sava, a putem Vojvodine i u euroregiji DKTM (Dunav, Kireš, Tisa, Moriš)

Novi Kneževac na vlasti upravo DS, te da SVM ni u Bečeju nema značajan udio u vlasti i da bez suradnje s DS-om ne bi bilo moguće potpisati protokol o suradnji u tim općinama. Odgovarajući na

optužbe onih koji smatraju da se ovom suradnjom rađa zametak teritorijalne autonomije, Ispánovics je podsjetio da je svojedobno SVM imao taj cilj, ali da europske integracije donose nova rješenja. Ulaskom u EU tanji se granica među državama, povećavaju se slobode, a ljudska i manjinska prava se u praksi bolje sprovode. Tada iščezavaju neka problematična pitanja, jer se nitko ne osjeća manjinom u svojoj zemlji, već cijela EU pripada svima koji u njoj žive - kaže Ispánovics.

Bela Tonković, potpredsjednik SO Subotica i predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, u izjavi za naš list kaže da se moramo više otvoriti jedni prema drugima, kao i europskim institucijama i s te razine. „Ova inicijativa se može smjestiti u tu tendenciju, to nije ništa novo, primjerice je u Službenom glasniku Republike Srbije od 4. veljače objavljena odluka Vlade Republike Srbije o davanju suglasnosti na odluku o pristupanju nekoliko

općina Crna Trava, Vlasotinci, Kuršumlja i Kruševac interregionalnoj suradnji »Euroregion«. Za nas u DSHV-u ta inicijativa ne predstavlja nikakav problem, to je normalan razvoj. Mi imamo prigovor samo na sadržaj toga protokola i način kako se pojavljuje na sjednici Skupštine općine. Što se sadržaja tiče, budući je to osnovni dokument te mikroregije, on mora biti kategorički definiran i za otvorenost pristupanja drugih općina, mora opisati i način eventualnog istupanja, te definirati mehanizme kontrole funkcioniranja te regije - i to nalazimo u statutima svih euroregija. Što se tiče načina donošenja, smatramo da je u preliminarne razgovore trebala biti uključena šira grupacija, jer je na vlasti DOS koji se sastoji od više stranaka, a dovedeni smo u situaciju da na skupštini ili prihvatimo ili ne prihvatimo ovu inicijativu. Smatram da je ova inicijativa normalna i dobra, te da može dobiti širu političku podršku ugradnjom nevedenih elemenata« - kaže Tonković.

Nikola Perušić

Srijemsko predstavljanje »Hrvatske riječi«

NOVI SLANKAMEN - Nakon što je izašao prvi broj »Hrvatske riječi«, poslije predstavljanja lista u Novom Sadu i Subotici, ovaj tjednik na hrvatskom jeziku predstavljen je i u prostorijama najstarije hrvatske kulturne udruge u Vojvodini, HKPD-a »Stjepan Radić« u Novom Slankamenu. Slankamenci su organizirali predstavljanje sa željom da upoznaju čitatelje ovog dijela Srijema s listom i ljudima koji izravno sudjeluju u njegovu kreiranju.

Na predstavljanju su bili nazočni predstavnici hrvatske zajednice iz Zemuna, Srijemske Mitrovice, Rume, Golubinaca, Srijemskih Karlovaca, Beške i Petrovaradina. U ime domaćina na srijemskom su predstavljanju »Hrvatske riječi« govorili predsjednik HKPD-a

»Stjepan Radić« *Franjo Klešić* i vijećnik HNV-a iz Slankamena *Vladimir Bošnjak*, a u ime NIU »Hrvatska riječ« predsjednik privremenog Upravnog odbora *Tomislav Žigmanov* te v.d. direktora i glavnog i odgovornog urednika *Zvonimir Perušić*.

IVAN KROVIĆ IVANDEKIC

Uz sve pohvale za prvi i drugi broj, bilo je postavljeno i nekoliko pitanja u svezi s pretplatom i distribucijom novina. Naime, u indijskoj općini nije bilo moguće kupiti prva dva broja »Hrvatske riječi«, no dogovoreno je da će se tim povodom intervenirati, te zaključeno kako je pretplata ipak najsigurnija.

Treba reći i da su lokalni mediji najavili predstavljanje »Hrvatske riječi« u Novom Slankamenu, te da se, unatoč pozivima, nije pojavio predstavnik niti jedne medijske kuće. Htjeli bismo vjerovati da je to propust zbog zauzetosti, no nije prvi puta da nas novinari ignoriraju, osobito kada se treba afirmirati hrvatska nacionalna zajednica.

V. B.

Godinu dana KPZH »Šokadija«

SONTA - Ovih se dana navršila prva godina rada Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« u Sonti, te je 18. siječnja bila održana godišnja skupština. Kako je tom prigodom istaknuo predsjednik Društva *Mata Zec*, zahvaljujući grupi entuzijasta koja je osnovala Društvo, uz veliku moralnu i materijalnu potporu mjesnog župnika *vč. Željka Augustinova* i obitelji *Poznanović* iz Kanade, tijekom prve godine rada »Šokadija« je imala niz nastupa, uglavnom u Republici Hrvatskoj. U studenome prošle godine Društvo se prvi put predstavilo Sonćanima organiziranjem »Šokačke večeri« uz sudjelovanje gostiju iz Bačkog Monoštora, Sombora i Valpova (Hrvatska).

Ivan Andrašić

U Hrvatskom domu u Somboru održan »Kokica bal pod maskama«

SOMBOR - Hrvatsko kulturno umjetničko društvo »Vladimir Nazor« iz Sombora organiziralo je 8. veljače u Somboru tradicionalni Kokica bal pod maskama. Ove godine je, za razliku od prethodnih, organizator odlučio spojiti popularni Kokica bal, koji u Somboru ima već dugu tradiciju, s »maskembalom«, koji je omiljen među mladima. Uz bogatu večeru, dobru glazbu i dobro osmišljen program, gosti su se zabavljali sve do ranih jutarnjih sati. Maska je bila obvezna za sve goste, a zastupljene su bile sve generacije, od onih najmlađih, djece predškolskog uzrasta, do onih najstarijih, od preko sedamdeset godina.

Silvija Vilim

Održano Racko prelo u Baćinu

BAĆIN, REPUBLIKA MAĐARSKA

- U selu Baćin, nedaleko od Kaloče, u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave u subotu, 8. veljače, održano je Racko prelo. Program prela je otvorila plesna skupina Osnovne škole iz Baćina, a potom su nastupili i članovi KPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brijega. Gosti Rackog prela bili su generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu mr. Ivan Bandić, vicekonzul Zlatko Kožuhar, te potpredsjednik županije Albert Alfrédi. Goste je zabavljao tamburaški orkestar iz Dušnoka. U Baćinu inače djeluje KUD »Vodenica«, koje je osnovano 1999. godine i broji oko sto članova.

Zlatko Gorjanac

Obnova zgrade Hrvatskog doma

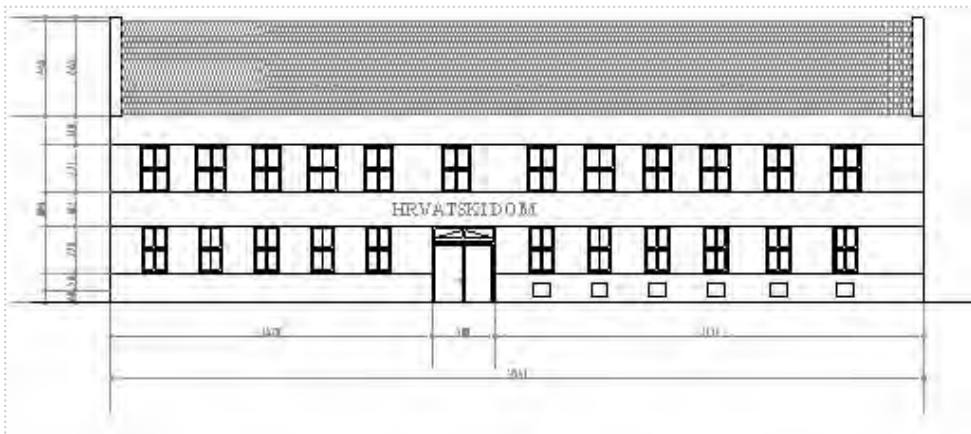
SOMBOR - Zgrada »Hrvatskog doma« u Somboru, vlasništvo Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Vladimir Nazor«, koja je građena prije pedesetak godina doprinosima građana, sada je u veoma teškom stanju. Stoga je Upravni odbor HKUD-a »Vladimir Nazor« donio odluku o pristupanju obnovi i dogradnji ovoga objekta.

Idejni projekt rekonstrukcije i dogradnje uradio je somborski arhitekt *Josip Parčetić*, a prilikom izrade projekta vodio je računa o ambijentu, odnosno zaštiti arhitektonske cjeline grada Sombora.

Projekt je koncipiran tako da se može podijeliti na više faza, tako da će se gradnja vršiti u skladu s prilivom financijskih sredstava, a po prioritetima koji se utvrde. Idejnim projektom rekonstrukcije i dogradnje predviđeno je da se na kraju realizacije projekta dobije objekt veličine 1890 četvornih metara s velikom svečanom dvoranom za priredbe, garderobom i svlačionicom, klubom i šah dvoranom u prizemlju, barom i ljetnom baštom u dvorištu. Na

prvom katu predviđena je učionica s knjižnicom, dvorana za računare i dvorana za održavanje sastanaka. Ukupna vrijednost ove investicije je 473.202

donatora. Formiran je i Odbor za rekonstrukciju i dogradnju čiji je zadatak utvrditi prioritete i potom organizirati građevinske radove u skladu s prilivom

euru.

Sredstva za gradnju trebala bi se osigurati od Vlade SRJ (saveznog Ministarstva etničkih i nacionalnih zajednica), Vlade Republike Hrvatske (Ministarstvo za Hrvate u dijaspori, Hrvatska matica iseljenika), kao i drugih

sredstava.

Cilj cijelog ovog projekta jest stvoriti mladima idealne uvjete za druženje, učenje, zabavu i očuvanje jezika, kulture i običaja Hrvata - Bunjevaca i Šokaca.

Silvija Vilim

Održan Marijanski bal u Santovu

SANTOVO - Tradicionalni Marijanski bal u Santovu (Mađarska), održava se već više od 100 godina. Ove godine održan je 8. veljače, a organizatori su bili Hrvatska samouprava i Roditeljska zajednica hrvatske škole iz Santova.

Bal je otvorio predstavnik Hrvatske samouprave *Stipan Balatinac*, a među gostima su bili generalni konzul RH u Pečuhu mr. *Ivan Bandić*, izaslanstvo sela Petrijevcu (Hrvatska) na čelu s načelnikom *Ivom Zelićem* i predstavnicu KPD-a »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brijega. Goste su zabavljali Tamburaški orkestar »Kočije« iz Valpova (Hrvatska), te »Bereški tamburaši« iz Bačkog Brijega.

Zlatko Gorjanac

Proslava Dana općine Sombor 17. veljače

SOMBOR - Poštujući djelo svojih predaka i svoju povijest, Skupština općine Sombor donijela je 17. veljače 2002. godine odluku kojom se 17. veljače - dan kada je Sombor potpisivanjem privilegijalnog pisma 1749. godine dobio status slobodnog kraljevskog grada - proglašava danom općine, a nekadašnja gradska znamenja kao sada važeća.

Tim povodom će 17. veljače 2003. godine u svečanoj dvorani Skupštine općine Sombor, s početkom u 11 sati, biti organizirana svečana akademija, a među gostima se očekuje i predsjednik Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine *Nenad Čanak*.

Zlatko Gorjanac

Maskenbal u Novom Slankamenu

NOVI SLANKAMEN - U subotu, 22. veljače, s početkom u 18 sati, u Hrvatskom domu u Novom Slankamenu, održat će se tradicionalni »Maskenbal«. Svi maskirani imaju besplatni ulaz, gosti i gledatelji daju samo dobrovoljni prilog, a svi sudionici dobivaju nagrade i bit će počašćeni od strane Organizacijskog odbora.

Proteklih godina Slankamenci su »Maskenbal« održavali u vjeronaučnoj dvorani župne crkve, a ove godine su ponovno u svom Domu i pozivaju da im se pridruže svi koji su zainteresirani za ovakav vid zabave. Ponajprije iz Srijema, ali i iz svih drugih mjesta diljem Vojvodine.

Vladimir Bošnjak

Održano Veliko prelo

Hajnalka Sič najljepša

U okviru Velikog prela koje je u minulu subotu održano u blagovaoni subotičke tvornice »Sever« održan je najavljeni natječaj za »najlipču prelju«, na kom je pobijedila *Hajnalka Sič* iz Staroga Žednika. Pratile su Subotičanka *Ivana Merковиć* i *Anita Pelhe* iz Male Bosne. Na Velikom su prelu nazočni bili svi najavljeni ugledni gosti i zvanice - predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske, na čelu s generalnom konzulicom *dr. Jasminom Kovačević*, potpredsjednik republičke Vlade *Kasza József*, gradonačelnik Subotice *Ispánovics István*, potpredsjednik Skupštine općine Subotica *Bela Tonković*, ispred Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba *Marija Hećimović* i *Nives Antoljak*, ravnatelj Bajske bunjevačke katoličke čitaonice *Antun Mujić*, te predsjednik Zemaljske samouprave Hrvata u Mađarskoj *dr. Mijo Karagić*. Goste su zabavljali *Vera Svoboda* i tamburaški orkestar »Ravnica«, kao i pop-skupina »Amor«, a prisutni su bili i visokicrkveni uglednici.

R.G.T.

PHOTONINO.COM

Sto godina slovačkog kazališta »Vladimir Huban Vladimirov« Jubilej kazališta

STARA PAZOVA - Središnja proslava u povodu sto godina postojanja Slovačkog kazališta »Vladimir Hurban Vladimirov« u Staroj Pazovi održana je protekloga tjedna.

Prvu kazališnu predstavu »Tašta u kuću, mir iz kuće« Slovački teatar izveo je 2. veljače davne 1903. godine. Tijekom sto godina postojanja kazalište »Vladimir Hurban Vladimirov«, koje je u sastavu slovačkog KUD-a »Heroj Janko Čmelik«, imalo je 292 premijere i 651 reprizu. Najviše predstava režirao je Jan Molnar, a današnji redatelji su Miroslav Benka i Aleksandar Bako.

»Ova stogodišnjica nije samo jubilej Slovačka«, kaže član Odbora za proslavu obljetnice Miroslav Pap, »već svih naroda koji su s ljubavlju i postojanošću na daskama teatra čuvali i njegovali svoj jezik, svoju tradiciju i samosvojnost«.

Jagoda Kravić

Umjetnost u tehnici slame i u Münchenu

TAVANKUT - Da je tehnika izrade predmeta i slika od slame evoluirala u pravu umjetnost koja s pravom počinje nositi ovaj epitet, govore brojne izložbe i stručna zanimanja za ovu vrstu likovnog izražaja.

Naime, kako saznajemo od voditeljice slamarskog odjela HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta Jozefine Skenderović ovaj odjel uz suradnju s Turističkom zajednicom Srbije, dobio je poziv zasudjelovanjena »Međunarodnom sajmu zanatstva i male privrede« u Minhenu, koji će se održati u razdoblju od 12-19. ožujka ove godine.

»U proteklom razdoblju ostvarena je konstruktivna suradnja a Turističkom zajednicom Srbije i mi kao jedini predstavnici i izlagači ove umjetnosti iz Vojvodine, pozvani smo prezentirati naš rad i tehniku izrade predmeta i slika od slame na ovom prestižnom sajmu, pored naravno i drugih izlagača iz Srbije i Vojvodine koji će prezentirati stare obrte« - istaknula je voditeljica ovog odjela.

Sajam internacionalnog karaktera će biti idealna prigoda svijetu prikazati ovaj osobeni izražajni segment, koji je postao zaštitni znak ovoga kraja i koji daje smisao slami kao materijalu praktične primjene.

Usporedo, dok užurbano traju pripreme za pomenuti sajam, u Republici Hrvatskoj se nalazi »putujuća« postavka slika od slame koja je do sada obišla Zagreb (Hrvatsku maticu iseljenika), Kutinu (gdje je u muzeju »Moslavine« osim izložbe prikazan i praktični rad, koji je privukao veliku medijsku pozornost), a od 15. prosinca 2002. godine do 10. siječnja 2003. godine, izložba je bila postavljena i na Otvorenom učilištu u Novskoj.

»Za predstojeće razdoblje dogovorene su izložbe u Osijeku i Rijeci, a budući da je veliko zanimanje javnosti za naš rad, u pregovorima su još neki gradovi« dodala je Jozefina Skenderović.

Ladislav Suknović

Čestitke za prvi broj

Poštovani, čestitamo vam izlazak prvog broja »Hrvatske riječi«!

Žao nam je što nitko u ime rektorata Univerziteta u Novom Sadu nije mogao prisustvovati svečanosti u Klubu poslanička Skupštine APV, pošto moramo svi prisustvovati rektorskoj konferenciji u Beogradu, koja se održava u isto vrijeme. Želimo vam uspješno izlaženje od sada nadalje.

Rektor Univerziteta u Novom Sadu, prof. Fuada Stanković

■■■

Samo tako i dalje

Čestitamo vam na izdavanju prvog broja »Hrvatske riječi«. List je odličan, samo tako i dalje. Pozdrav cijeloj redakciji - obitelj Horvacki.

■■■

Više sporta

Jako mi je bilo drago kad sam vidio prvi broj toliko očekivanog tjednika...

Napokon, hrvatski narod na ovim prostorima ima tjednik na svom materinjem jeziku i to je jako dobro i pozitivno.

Prvo bih htio pohvaliti sadržinu tjednika, ali bi po mom mišljenju, trebalo možda malo više sporta. Trebalo bi sportsku rubriku proširiti na možda dvije stranice. pozdrav cijeloj ekipi...

Igor

■■■

Želim da istrajete

Što više novina, više različitosti u mišljenjima. Što više neukalupljenih mišljenja, više demokratije. A demokratije nikad dosta. Iskreno se radujem Vašem naporu da pokrenete željeni nedeljnik i iskreno želim da istrajete u njegovoj čitalačkoj univerzalnosti.

Milenko Popadić, dopisnik »Blica« iz Subotice

Politička podrška

Čestitke i želje za uspjehom poslao je potpredsjednik Vlade Republike Srbije dr. Žarko Korać, savezni tajnik za informiranje Slobodan Orlić, koji je obećao i posjet redakciji, te potpredsjednik SO Subotica Saša Vučinić.

■■■

Ne treba prešutjeti probleme

Poštovani Zvonimire Perušiću, silno sam se obradovao što sam doživio da je obnovljen jedini tjednik na hrvatskom jeziku u Vojvodini, »Hrvatska riječ«, jer sam kao maturant hrvatskog odjeljenja subotičke gimnazije s boli doživio i njegovo gašenje, kao i gašenje naših odjeljenja na istoj školi, kratko vrijeme nakon toga. Zahvaljujem Bogu da sam doživio obnavljanje tjednika, a Vama koji imate sreću da u taj list uložite svoje sile, želim izraziti svoju podršku. Velika je vrijednost i važnost jednog ovakvog lista, nakon stoljeća smišljenog odnarođivanja, čije gorke plodove vidimo i na prvim stranicama ovog obnovljenog lista. Zato Vam želim izraziti svoju zahvalnost, jer zaključujući po inicijalima, ali i po funkciji, mislim da ste Vi autor kratkog, ali vrlo sadržajnog uvodnika ovoga prvoga broja »Hrvatske riječi«. Mislim da je suvišna Vaša bojazan da su »novine preozbiljne«, jer problematika o kojoj pišete još je daleko dramatičnija, nego što se predstavlja u vezi s nemilim događajem oko formiranja nacionalnog vijeća. Radujem se da ste imali hrabrosti zarezati u tu gnojnu ranu koja već desetljećima prijeti da postane metastazom našeg narodnog bića. Jer zaobilaziti tu problematiku, znači zavaravati bolesnika od teške bolesti da njegova bolest nije tako tragična, a to se tako vješto prikrivalo i ta tema zaobilazila, sve pod izlikom »neširenja defetizma«, »umanjivanja životnog optimizma«, »bratske ljubavi« i sličnim frazama, a dopuštajući pritom žestoke

polemike i optuživanja koja su te podjele još više produbljivale, dakako u korist vlastite štete. Upravo uloga sredstava priopćivanja je da svojim širenjem objektivnih informacija puno puta zareže i ukaže na maligno tkivo u konkretnom nacionalnom korpusu. Zato Vas u tom apsolutno podržavam.

Iz pisma mr. Lazara Ivana Krmpotića, Đurđin

■■■

Dokle ćemo se razdvajati?

Neslavni početak života i rada Hrvatskog nacionalnog vijeća govori da su sukobi i raskol kulminirali između dvije političke opcije u vijeću i u ovom trenutku su nepremostivi. Nevjerojatno je, ali nažalost istinito da biranih 35 vijećnika nije imalo dovoljno mudrosti i volje da ostvari kompromis. Hrvatska zajednica koja ih je birala da rade u njenom interesu, ne vidi koji su to »viši interesi«, zbog kojih je potrebno ovako postupiti.

Jasno je da je svaki početak težak. Kada bi vijećnici svoje osobne interese ostavili po strani i češće čitali i razmišljali o prisezi koju su dali, a koja doslovce glasi: »Prisežem da ću kao član Hrvatskog nacionalnog vijeća zastupati interese hrvatske zajednice koja živi na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije...« i međusobno sporazumijevanje bi bilo mnogo veće i odluke bi se donosile mnogo lakše - konsenzusom.

Složit ćete se da interese hrvatske zajednice nije teško uočiti i da se za njih treba boriti.

Valentinovo - sv. Valentin

Zaštitnik skladnog braka

Piše: Alojzije
Stantić

Danas 14. veljače se po Gregorijanskom kalendaru slavi sv. Valentin zaštitnik mladi, zaljubljeni, zaručnika, mladenaca, i svi koji se spremaju za ženidbu. Sv. Valentin je i zaštitnik skladnog braka, visnik je

skorog prolića. Ovaj blagdan je uvijek u pokladama, u vrmenu bogatom provodima, zabavama i tušta svatova, kad se toliki žene baš oko sv. Valentina, svog zaštitnika.

U Novom viku dan sv. Valentina se slavi da zaljubljeni muškarac izabranici svog srca ljubav pokazuje vridnim darom kako mu dotiče. Većina nuz dar il brez njeg izabrabnici srca svog pošalje i cviće s kratkom pisanom porukom: »Tvoj Valentin«. Na dotičnoj ženskoj je da pogodi ko je njezin »Valentin«. Mož samo zamisliti kako se nika dama zbuni kad odjedared dobije cvića s više strana, kad nije kadra da pogodi ko je njezin pravi Valentin.

Posli drugog svitskog rata vlast se zdušno paštrila da satare ovaj adet i umisto njeg slavio se 8. mart - Dan žena, potaknut veličanjem žena: Klare Cetkin (Zetkin Clara, na čiji se predlog od 1910. g. slavi 8. mart), Rose Luksemburg, Dolores Gomez Ibarruri (La Pasionaria) i druge. Jedno vrime se ovo slavlje se širilo, žene tog dana nisu radile u zvaniji, al su vrimenom ubardale da je to povod tolikim muškaraca da slave, dođu kući nakresani, a da njim je za bančenje povod Dan žena.

Bunjevci sv. Valentina nisu slavili, pokazivali naklonost svom paru, jel slave i poštivaju ženu na Materice, slave materinstvo, najviši dar kojeg je Bog podario ženi. Uistinu nema lipčeg i dostojanstvenijeg slavljenja žene neg kad se slavi njezino materinstvo.

ISTINA O SV. VALENTINU

Svećenik Valentin je živio u Rimu u vrime cara Klaudija, a u isto vrime je živio i Valentin biskup u Terniju blizu Rima, koji je znao čudom izličit bolesnika od padavice. Obadva Valentina slave se istog dana.

Rič valens znači zdrav, a na hrvatskom ime Valentin je Zdravko il Zdravka, tu i tamo i u nas ima muškaraca imenom Valentin, a i ženski imena Valentina, Tina il Tinka.

U Rimu je nad grobom sv. Valentina papa Julije I. (337 - 352. g.) saziđo crkvu, a nuz ovu u svitu ima više crkava

je Valentin počo pripovidat evanđelje, pripovido je o kršćanskom nauku. Caru se dopo Valentinov govor, al se tom usprotivio namisnik Kalpurnije rad čeg mu car prido Valentina. Kalupnije nije tío smaknit Valentina, divio se njegovom govorništvu i tío ga priobratit, pa ga prido sucu Asteriju. Dogodili se čudo i Asterije je zavolio kršćanstvo, kazo je Valentinu: »Ako tvoj Krist iscijeli moju pokćerku koja je prija dvi godine oslipila, privatit ću i ja kršćanstvo!« Valentin je položio ruku na glavu divojke, pomolio se i ona je progledala. Sudac Asterije se falio kako je molitva

Isusu učinila čudo s njegovom pokćerkom. Na to su razjareni Rimljani pogubili Asterija, pokćerku. Valentina su primlatili toljagama, glavu mu ocikli.

Ova pripovitka ima više verzija, al su imena uvijek ista, samo što je kod niki Asterije oficir.

Sv. Valentin biskup Terna je molitvom ozdravio ukočenog sina grčkog filozofa Kratona koji se posli tog pokrstio s članovima šire obitelji. To je rasrdilo gradonačelnika Placida koji je dao da se biskupu Valentinu očiče glava. To se desilo 280. g., a relikvije biskupa Valentina i danas štuju u gradiću Terni.

Ne zaboravite da je sv. Valentin prilika da svoje poštivanje i ljubav iskažete voljenoj osobi.

posvećeni sv. Valentinu. U Zapadnom svitu je adet da ovog dana jedni drugima šalju čestitke, darove i lipe želje za zdravlje, sriću, ljubav i svako dobro.

LEGENDE O SV. VALENTINU

U vrime širenja kršćanstva Rimski car Klaudije je bio naklonjen kršćanima, al je med visokim činovnicima imo i neprijatelje kršćana. Po ondašnjem adetu od pogubljeni kršćana imovina je pripala državi, pa je i to bio jedan od povoda progona kršćana. Kako svećenik Valentin nije tío poštivat rimske bogove rad tog je dospio na sud, di je prid carom i upraviteljima poslušio Isusov savit: »Nemojte unaprijed smišljati obranu. Ta ja ću vam dati u usta mudrost kojoj se neće moći suprostaviti niti oduprijeti ni jedan vaš protivnik« (Lk 21,15). Na sudu

Izvor:

*Stjepan Beretić:

Božji prijatelji s nama na putu - Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost, Subotica - Subotica, 2002.

*Antun Jarm:

Imena i imendan - Obiteljski imenar - Hrvatski institut za liturgijski pastoral, Zadar, 1996.

»Vučedolska šahovnica«

Nalazište u neposrednoj blizini Vukovara, na poznatoj lokaciji »Vučedol«, javnosti je najpoznatije po pronalasku »Vučedolske golubice«. Međutim, na ovoj lokaciji pronađena je »Vučedolska šahovnica«.

Prema pisanju časopisa »Društvena istraživanja« Instituta društvenih znanosti »Ivo Pilar« »Vučedolska šahovnica« imala je 72 polja, a služila je starim Vučedolcima za računanje vremena. Tri autora: *Ivan Jurić* i *Marija Dikić* sa zagrebačkog Agronomskog fakulteta i *Pavao Petričević* iz vinkovačke Gimnazije smatraju da su stari Vučedolci šahovnicu upotrebljavali i kao praktičnu tablicu množenja i kao kalendar. Ako je šahovnica od 72 polja bila dio praktičnog kalendara, onda je, kako ističu autori, vučedolski kalendar bio solarni u kojemu je bilo podijeljeno 360 dana na određena razdoblja te je ostalo još 5 ili 6 dana kad se iščekivao solsticij.

Preci Vučedolaca svladali su brojenje i otkrili solsticij. Na području Vučedola, po prirodi stvari, kraj je godine bio zimski solsticij - svi važniji poljodjelski radovi prestajali su oko 15. prosinca, a sljedeći je ciklus kretao oko 15. siječnja. Jurić i suradnici prije dvije godine objavili su rad u kojemu su obrazložili da je vučedolskoj kulturi, koja je trajala od oko 3000. do 2200. prije Krista, bio poznat sustav brojeva 3, 4, 5 i način kako crtati geometrijske oblike kojih se dužine stranica odnose kao cijeli brojevi, a osnova te spoznaje kasnije je definirana kao Pitagorin poučak.

S.N.

Sve po 75 dinara!

Nade Dimić 34 i
Dimitrija Tucovića 5
Subotica

Okom svećenika

Istina...

Piše: Vlač. mr.
Andrija Kopilović

pa i cijele civilizacije: što je to istina?

Filozofi će si kao vrhovno pitanje cijeloga procesa razmišljanja postaviti upravo želju za odgovorom na svu istinu, želju da se izrekne i nauči sva istinu, a ona još uvijek negdje lebdi u zraku od tolikih filozofskih sistema, tolikih teorija i ponuda. I pjesnici će pisati o njoj, zalagati se za nju, ali će ona biti pomalo neobvezatna, jer je to »pjesnička riječ«. Za nju će ginuti heroji, od nje će se bojati kukavice, na nju će se kleti i političari. Što je to istina? Teologija će isto tako željeti prodrijeti u dubine i na svoj način govoriti o toj istini. I oni će biti umorni i često se neće složiti. Ipak, moramo se složiti da je istina objektivna i ipak jedna i jedincata i da se s njome ne može trgovati; ne može je se konačno ukloniti, ne može se igrati jer je neumoljiva objektivna stvarnost pred kojom se treba pokloniti.

Stoga je istina s jedne strane teret, obveza, put, program, a Učitelj će reći da je istina Osloboditeljica. Dakle, čovječanstvo će se stalno pozivati na istinu i pokušati reći njenu višestranost; svaki će vidjeti samo svoj dio istine i pokušati se služiti njome, ali u svom interesu i tada će istina postati instrumentom i to instrumentom manipulacije

Davno je dodzvonila upitno postavljena fraza koju je izgovorio Poncije Pilat kada se je susreo s Istinom oči u oči: što je to istina? Odjekuje stoljećima i zapljuskuje obale ljudske savjesti, ljudskog društva,

pa će biti izdaje, veleizdaje, zataje i tim samim sve više i više otuđenja, robovanja, gorčine. A Učitelj kaže: »Istina će vas osloboditi«. Koja? Jasno, mislimo ovdje ponajprije na onu vječnu, ali ona i nije predmet našega raspravljanja nego prihvaćanja ili odbijanja pa se po njoj ljudi svrstavaju u vjernike i nevjernike. Ali bismo željeli reći da je svaka istina čedo Istine, barem u onom dijelu gdje je (ona) izričaj objektivne stvarnosti.

Ako želimo o sebi ili oko sebe graditi bolji svijet, onda je vrlo važno ponajprije istinu poznavati. U tom procesu čak je najvažnije spoznati onu istinu o sebi, jer je najčudniji i najopasniji grad sagrađen na »lažnom ja«. Taj svijet koji se gradi na nepoznavanju istine o sebi je do te mjere opasan da uvijek rađa male i velike tirane ili ljude koji svaki puta

U tom procesu čak je najvažnije spoznati onu istinu o sebi, jer je najčudniji i najopasniji grad sagrađen na »lažnom ja«. Taj svijet koji se gradi na nepoznavanju istine o sebi je do te mjere opasan da uvijek rađa male i velike tirane ili ljude koji svaki puta rečenicu počinju s »ja«.

rečenicu počinju s »ja«. Dakle, poznavati istinu o sebi i svoje mogućnosti je znak zreloga pa onda i sposobnoga čovjeka da, makar i skromno, dade stvarni doprinos drugima. Zatim, vrlo je važno istinu prihvatiti, kako god bila ona neumoljiva, gorka ili slatka, bitno je da je istinita. Prihvaćanje je težak čin volje, ali bitan da čovjek postane odgovoran. Čovjek koji ne

prihvaća istinu o sebi nikad neće postati odgovoran. Tako nam je dosta neodgovornih ljudi. Kako bismo voljeli jedan svijet u kome se sastaju iskreni, makar skromni, ali istiniti ljudi. Stoga je onaj grčki filozof u po bijela dana palio svjetlo po trgu Atene tražeći čovjeka. Ima puno ljudi, ali malo je pravoga čovjeka. Jer pravi čovjek je istinit. Koji zna istinu, koji prihvaća istinu i koji poradi istine i za istinu biva odgovoran. Takav onda biva slobodan i sposoban osloboditelj. I opet društvo, ovo naše, ako išta u ovom času treba, onda je to

»Goranov vijenac« Arsenu Dediću

Put kao rijeka što lagano teče

Ovogodišnji dobitnik »Goranovog vijenca« za pjesnički opus i ukupni doprinos hrvatskoj književnosti je pjesnik *Arsen Dedić*, kako je saopćio predsjednik »Goranovog proljeća« *Branko Ćopić*. »Goranov vijenac« za ukupan doprinos pjesničkoj umjetnosti dodjeljuje se u okviru manifestacije posvećene pjesniku

Ivanu Goranu Kovačiću, pod nazivom »Goranovo proljeće«, koje se ove godine održava četrdeseti put. U obrazloženju povodom dodjeljivanja nagrade, žiri ističe kako je pjesnik Arsen Dedić ispisao autentičnu lirsku autobiografiju, »koju su nerijetko prisvajali i čitali drugi, kao svoj prostor nostalgije, ali i pobune, gorčine i samoće«.

Arsen Dedić, pjesnik i muzičar, rođen je 28. srpnja 1938. godine, a u književnost je ušao sredinom pedesetih godina prošlog vijeka, pjesmama tiskanim u »Poletu« i »Vidicima«. Osim što je tijekom svog autorskog rada objavio tridesetak albuma šansona, izdao je i pet knjiga poezije koje su sve doživjele desetak izdanja. Njegova prva knjiga poezije »Brod u boci«, objavljena je 1971. godine. Opus Arsena Dedića je

kompleksan, imajući u vidu značaj tekstualnih i muzičkih elemenata posebice. Za Dedića se može slobodno reći da je pjesnik, koji je iz neke krčme u kojoj je *Charles Baudelaire* provodio dane, zalutao u neurotičnu ludnicu XX. vijeka. Čitajući Dedićevu poeziju, može se jasno uočiti ličnost koja od trzavica i nerveza vremena u kojem živimo, pokušava pobjeći u svoj svijet romantičnih ljubavi, izgubljenih prijateljstava i neostvarenih želja. Arsenove pjesme sažimaju u sebi osobito pjesničko iskustvo i izražavaju suvremen senzibilitet. Put Arsena Dedića nalik je rijeci koja polagano teče, jer put jednog umjetnika sastoji se u neprekidnom potvrđivanju i kretanju naprijed.

Z. Sarić

Iz interviua datom hrvatskom »Playboyu« koncem 2002.godine

Pjesnik, onako usput

Zašto se stalno mičete s tog estradnog svijeta?

Ma, ne mičem se ja, na svoj način ja sam stalno u njemu. Ja moram biti sam, u svojem *kunstlerzimmer*, što bi rekli Nijemci.

Pjesnik ili glazbenik, poezija ili glazba?

Nikada se nisam osjećao pjesnikom. Moja najpoznatija pjesma, »Ne daj se, Ines« napisana je iz čiste zabijance zadnju stranu omladinskog magazina »Pop Express«, a onda me je nazvao moj premili friend, *Željko Sabol*, i rekao: »Daj skupi sve što imaš, pa ćemo napraviti jednu knjižicu«. I tako je nastala prva zbirka, »Brod u boci«, koja je poslije opet tiskana, u »Znanju«, kod *Zlatka Crnkovića*, i prodalo se nekihšezdeset tisuća primjeraka. Onda su išle »Narodne pjesme«, deset tisuća primjeraka, pa »Hotel Balkan«...Čujte, meni sada ide petnaesta knjiga poezije, »Hladni rat« je naslov, objavit će je Nakladni zavod Matica.

Nekako imam dojam da stalno sužavate svoj umjetnički svijet, strašno ste se povukli u sebe.

A, bogati, pa neću se, valjda, povući u tebe.

R.G.T.

Obrazloženje žirija za dodjelu
Goranove nagrade

Posrednik odjecima velikih kultura

U obrazloženju žirija u sastavu: *Bernarda Katušić*, *Branko Maleš*, *Tonko Maroević*, *Miroslav Mićanović* (predsjednik) i *Nikica Petrak*, ističe se kako je Arsen Dedić ispisao svojevrsnu lirsku autobiografiju, koju su nerijetko prisvajali i drugi kao svoj intimni prostor nostalgije, ali i pobune, gorčine i samoće, izmičući naizgled na rub, na periferiju interesa riječi i na nepristajanje.

Građena i raz(g)rađivana poezija Arsena Dedića bila je stišani posrednik bubnjanju i odjecima velikih kultura (francuske, ruske i italijanske posebice) koju je on privodio u hrvatsku pripitomljavajući našim standardima ideje bliske Apollinaireu, Cendrarsu, Eluardu, Brellu ili Okudžavi.

Sam Arsen Dedić izjavio je po vijesti o nagradi da mu je ovo priznanje, uz nagradu njegovoga Šibenika (Dedić je dobitnik i Nagrade grada Šibenika za životno djelo), najdraže od svih brojnih nagrada što ih je tijekom dosadašnjeg života i rada dobio.

D.T.

Povodom treće premijere Gotovčeve opere »Ero s onoga svijeta«
u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu

Osvježena čarolija

Nesumnjivo veliki trud opernog ansambla novosadskog Srpskog narodnog pozorišta i njegovog direktora *Miodraga Milanovića* urodio je djelom vrijednim pažnje, svakako iz više razloga. Postavljena je opera kojom je i otvorena nova zgrada SNP-a 1981. godine. Tada je redatelj bio *Kosta Spajić*, danas je to *Egon Savin*.

Rad na komponiranju opere *Jakov je Gotovac* započeo 10. listopada 1932. godine i trajao je do 8. svibnja 1935. godine. Opera je prvi put izvedena 2. listopada 1935. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu i ostala do danas najizvođenijim opernim djelom na ovim prostorima. Praizvedbom je tada dirigirao sam Gotovac, koji je osjetio da je publika njegovog Eru dobro primila, a to su potvrdile i kasnije reprize. Kritika je pak dvojako reagirala. U »Jutarnjem listu« *Lujo Šafranek Kavić* je napisao: »Opet je jedan hrvatski kompozitor uzalud napisao jednu operu.«, *Milan Katić* je u »Novostima« pisao veoma pohvalno, a *Stražićić* u »Beogradskoj pravdi«, ocijenio ju je također veoma pozitivno. Zanimljivo je da je prva izvedba opere »Ero s onoga svijeta« izvan naše zemlje bila u Brnu, na češkom jeziku 1936. godine. Opera je u Narodnom pozorištu u Beogradu premijerno izvedena 17. travnja 1937. godine, a u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu 27. veljače 1948. godine. Obnovljena je 7. prosinca 1965., pa 22. listopada 1972., a do 1981. godine izvedena je 189

puta. Godine 1981., 12. travnja, na svečanom otvorenju nove zgrade Srpskog narodnog pozorišta, izvedena je ponovno ova opera, koja je u kontinuitetu igrana sedam sezona. Ukupno 28 predstava, sa, po preciznim podacima, 11.566 gledatelja.

Što zapravo, poslije preko dvije tisuće izvođenja u ex-Jugoslaviji i inozemstvu novoga možemo reći? Možda samo da podsjetimo na djela *Baranovića*, *Lotke*, *Grgoševića* ili *Tajčevića*, svakako generacije koja se smatra propagatorom tzv. nacionalnog realizma i svrstava rame uz rame s djelima poput *Smetanine* »Prodane nevjeste«, »Soročinskog sajma«

gentskom palicom *Borisa Švare*, gosta iz Slovenije, imamo predstavu čiji su standardi višestruko pomjereni. Egon Savin vješto razgrađuje ustaljene šablone opernog scenskog kretanja, pomjerajući i dijeleći veoma dinamično zvorske izvođače iz drugog u prvi plan. Zbor je izvanredan, pa samim tim i ravnopravni sudionik ovog spektakla (dirigenta zbora je *Vesna Kesić Krsmanović*). Tako ova opera korespondira s gledateljima u više ravni podjednako ističući, s mjerom, scenski i muzički predložak.

Treba istaknuti posebnu ulogu Marka, bogatog seljaka, koga je interpretirao *Branislav Jatić*; Miću, Eru s onog svijeta, koga je interpretirao *Slavoljub Kocić*; Đulu, Markovu kći, u izvođenju *Valentine Milenković*; Simu, mlinara, u izvođenju *Saše Kovačevića*; Dome, Markove druge žene, u izvođenju *Marine Pavlović*, te Pastirče *Senku Soldatović* i Momka iz sela *Voju Maleševa*. Scenograf *Miodrag Tabački* i kostimograf *Mirjana Maurić* već su dokazano smjeli.

Komična opera »Ero s onoga svijeta« u izvođenju opernog ansambla Srpskog narodnog pozorišta je muzičko djelo koje ne poznaje granice i čiji muzički, estetički naboj pomjera želju da pojača svoju svježinu i u tome uspijeva. Veoma efektna predstava koja će svoje gledatelje imati, prije svega, u rafiniranoj publici spremnoj da osvježi iskustvo, spremnoj da vidi drugo, spremnoj da uživa u ovoj čaroliji.

Ina Petrović

Musorgskog ili »Vjenčanja u samostanu« *Prokofjeva*. Za ovu komičnu operu, koja je rjeđa od tzv. klasične opere, libreto je napisao *Milan Begović*, koji je inspiraciju našao u dramskim tekstovima starog njemačkog pjesnika *Hansa Sachs*. Veličina ovog libreta svakako je u tome što ga je Begović svojim velikim dramaturškim umijećem inkorporirao u narodni jezik pun doskočica, narodnih lirskih metafora, pretočenih u izvanredno tečne stihove, veoma pogodne muzičkom nadograđivanju.

U Novom Sadu, u subotu 8. veljače 2003. na velikoj sceni SNP-a »Jovan Đorđević« u maštovitoj, ali veoma preciznoj režiji *Egona Savina* i pod diri-

Prijedlog za ovaj tjedan

CD Darka Rundeka »Ruke«

»Ruke« su, da sumiram, malo remek-djelo

Darko Rundek, jedan od velikana slavnoga »novoga talasa« rocka 80-ih i lider kultne skupine iste provenijencije, »Haustor«, koja je, poput mnogih inih, afirmaciju i početnu promidžbu stekla upravo na subotičkomu Omladinskomu festivalu (tih se godina to naslovljavalo »Večerima slobodnih formi«, ako me sjećanje ne vara), novim je vinilnim izdanjem »Ruke«, objavljenim licencno i ujugoslavenskih (srbijskih i crnogorskih, točnije) nakladnika, ipak podlegao općem trendu umjetnika s ex-jugoslavenskih prostora i dobro nafilao svoj CD »ovdašnjim spleenom«, šire poznatim kao nešto što, ma što to konotiralo, predstavlja »balkansku dušu« i slični »dert«, »merak«, nazovite to kako Vam drago.

Meni nije, ali, znate kako vele stari Latini: »Ambulantes non disputant«. Iako pomenuti emotivni izlivi u susjednoj nam Hrvatskoj izazivaju manje oduševljenje i pozornost no u Srbiji i Vojvodini, Rundekov je posljednji CD ipak i tamo i ovdje naišao

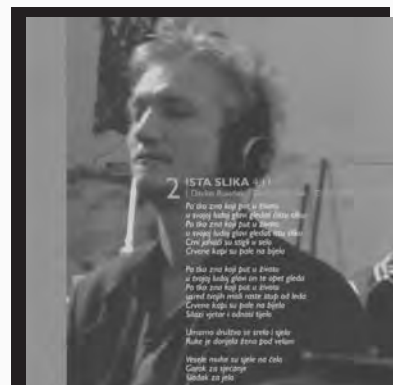
na nepodijeljeno afirmativne kritike. S pravom, jer se radi o možda ponajboljemu ostvarenju ovog glazbenika i kreativca par excellence, još od vremena kulturnoga Haustor-albuma »Treći svijet«.

Pomenuti osjećaji kod Rundeka su efektno stilizirani u melankolično obojenim puhačkim aranžerskim linijama, što se nalik kakovoj zlatnoj žili provlače, gotovo neprimjetno i krajnje ljupko, kroz lijeno valjajuće ritmove u Rundeka sveprisutne etno i New World glazbene filozofije. To karakterizira cjelokupni Rundekov opus, kako kod »Haustora«, tako i kod solo-ostvarenja. Dodajmo tomu i šarmantni šmek iskustava nataloženih tijekom apatridskih godina provedenih u Parizu i stanovitu diskretnu aromu francuskih šansona na tragu pokojnog Brella i Brassansa i dojam će biti cjelovit.

Rundek ostaje moj osobni favorit kao najblistaviji dragulj, iznikao iz pomenuta glazbena boomatijekom 80-ih u ovih dana definitivno izdahnuoj Jugoslaviji, čak i ako se imaju u vidu glazbeni

dosezi pokojne Maggy i Milana iz »Ekatarine«, ili Koje iz »Discipline Kitchme«. »Ruke« su, da sumiram, malo remek-djelo, ni manje ni više.

R.G.TILLY

NEIMARI KULTURNE BAŠTINE

Miroljub Ante Evetović (1862. - 1921.)

Miroljub Ante Evetović rođen je 12. lipnja 1862. u Bačkomu Aljmašu. Gimnaziju je svršio u Kaloči (Kalocsa), potom stupio u franjevački red kapistranske provenijencije, a nakon svršenih teoloških znanosti postao je 1897. nadstojnikom franjevačkog samostana u Baji (Mađarska). Dvije godine iza toganapustio je franjevačkired i stupio u svjetovne svećenike. Bio je župnik u više mjesta, a 1912. je izabran za župnika u Valpovu, gdje je ostao sve do svoje smrti, 2. veljače 1921. Evetović je bio prvi

bunjevački pjesnik koji je stekao zaslužen priznanje međuhrvatskim književnim krugovima. Godine 1908. je u Osijeku sakupio i objavio zbirku svojih pjesama tiskanih pod nazivom »Sretni i nujni časi«, a 1936. mu je odlukom »Subotičke matice« u povodu proslave dvjestopedesetgodišnjice dolaska bunjevačkih Hrvata u Bačku i preuzimanja vlasti od Turaka, podignuto poprsje od mjedi što ga je izradio najveći hrvatski kipar Ivan Meštrović.

R.G.Tilly

Dr. Jasna Melvinger, spisateljica

U potrazi za srodnim glasom

Usvim prikazima na koje smo naišli u svezi s Vašom najsvježijom zbirkom, »Ta renesansa...« dominira pohvalni kritički duh i hvalospjevi samo lipte. No, osobno imam dojam da je, radi Vaše nesumnjive verziranosti u tematiku povijesti, filologije i spisateljstva, ova knjiga, bremenita asocijacijama, parabolama, hiperbolama i konotacijama međusobno krajnje različitih kultura, ideja, vremena i prostora teško razumljiva običnomu čitatelju; da je zbirka glede svega pomenutoga poprilično nekomunikativna. Kakva je Vaša recepcija odjeka pojave Vaše nove poetske zbirke?

Ja ne znam o kakvim kritikama govorite, znam samo za jednu pohvalnu kritiku, prikaz kog je *Draško Redep* napisao za posljednji primjerak glasila Društva književnika Vojvodine »Zlatnu gredu«. Možda je on to još negdje objavio, ne znam. Ostavila sam primjerke i u Zagrebu, gdje sam nedavno boravila na jednom velikom međunarodnom poetskom skupu, i moje povratne informacije o svemu tome su da se govori o mom velikomu »come backu«, zbilja me dugo nije bilo, u tiskanom obliku... Iz istih krugova i izvora informacija čula sam i

Dr. Jasna Melvinger

govorkanja, zasad samo u kuloarima, kako je moja knjiga predložena za odabir najbolje poetske zbirke minule nakladničke godine. Ali ja na neke druge, mnoge, kako vi velite, pohvalne prikaze i osvrte nisam nailazila niti sam o njima obaviještena, bilo putem medija, bilo posredno...Što se tiče nekomunikativnosti, nije samo moja i nije samo ova

poezija nekomunikativna, uopće je poezija jedna elitistička stvar, to je tako. Otuda i moje reference s renesansom. To je prvi puta u povijesti da se ljudski duh buni protiv kanona i crnila srednjovjekovne dogme, okreće se Antici, onome najhumanijem i najkreativnijem i najpoučnijem u njoj, i, uopće taj iskorak renesansnoga duha je simbolički krik pobune ljudske jedinice, sloboda kreativca protiv svih oblika jednonumlja, dogme, zatucanosti, tiranije i primitivizma. U tomu je smislu svakoborba zaprosvijecenost i razbijanje dogmatskih i inih okova kreativnoga mišljenja i protiv ma kakove tiranije povezana s izvjesnom nekomunikativnošću, jer se iskazuje jezikom prosvijećena intelektualca.

Zašto baš renesansa?

Renesansa simbolizira sve što je ljudski duh dosegnuo tijekom prošlosti, oslobodila je misao, svijest, duh, kreativnost općenito.

Suprotstavljanje srednjovjekovnoj gnjiljoj i u dogme učahurenoj misli i okretanje, zdravo, ispitivačko i kritičko Antici kao uzoru i modelu življenja, djelanja i mišljenja, imalo bi biti obrascem svakolikoga djelanja, kreativnosti i kritičkoga miš-

Lament nad renesansom

Profesorica dr. *Jasna Melvinger* renesansni je tip umjetnika. Vrsni je stručnjak i znalac kako povijesti (umjetnosti), tako ilikovne umjetnosti i spisateljska umijeća, te je logično što lamentira nad duhom vremena kada su se cijenile upravo takve kreativne vrline, (u)stoličene u vremenu i prostoru što ih je oličavala dob renesanse. Sve se navedeno lijepo reflektira u njenoj najsvježijoj knjizi, poetskoj zbirci »Ta renesansa ne još kao posljednja šansa«, tiskanoj kodrenomiranog novosadskog nakladnika »Svetovi«. Sve je u ovoj pjesničkoj zbirci bremenito razdešenošću, duhovitom ironijom, konotacijskim asocijacijama koje upućuju na gotovo ludističku teorijsku, ali u konkretnom spočitaju i praktičku autorsku mjerodavnost i potkovanost. U pjesmi, primjerice, čiji je naslov, kao i u svim inim momentima ove knjige, i sam lirski iskaz, »I za Matoša ta Firenca ne nakon baš prvog zalagaja bez premca«, Matoševi petrovaradinski zatočenički dani (spisateljica je, kao i njen suprug, kolega po peru i kreativnom biću, *Petko Vojnić Purčar*, stanovnik Petrovaradina), Boban, San Miniato, Rim i Firenca, Clement

VII. i Carlo V., Orvietto i vrata Gilbertia, pomalaju se u ne tek naznačenim, već zornim odnošajima, a *L'Acme Christi* kao piće neprikosnoveno, istodobno na dohvata šake postavljeno poput mamca, tlapnje, stupice. Jasna Melvinger lamentira nad renesansom, ali se i vješto služi suvremenim poetskim instrumentarijem arhaizama, te naslijeđem visoko vrednovanog prostora plemenitog zvuka kog isijavaju djela srodnog umjetničkog habitusa — »Balade Petrice Kerempuha« Miroslava Krleže ili »Z mojih bregova« Frana Galovića, primjerice, djelomice i besmrtni Dizdarev »Kameni spavač«, ostvarujući projekciju davnih (al)i neugaslih ideja koje dolaze od mrtvih jezika. A sada, eto, u knjigama poput ove, opet živućih — sve je tu: od Vetrarovića do Jursenarove, Matije Corvina do Plinija Starijeg. Raskošna iprosvijecenost natopljena knjiga stihova i opservacija, koja je, međutim, i opterećena balastom ekskluzivnosti i slabe komunikativnosti što se šireg auditorija tiče, što je na ovim našim nesretnim izvješćima ne(dovoljno) prosvijećenim prostorima minus za, inače, s moje strane, najvišu ocjenu ovom briljantnom književnom djelu.

R.G.TILLY

Miss sela 2003.

Kada se pomene bilo kakav izbor za miss, neovisno od planetarnih inačica koje krase pobjedničku titulu, onda se gotovo uvijek, mačistički svjesno, pomisli na natjecateljice zanosnih tjelesnih proporcija. Međutim, izbor koji će se održati 15. veljače u selu Rakovcu pokraj Vrbovca, okupit će posve drugačije kandidatkinje za ovaj nesvakidašnji naslov.

Umjesto idealnih mjera 90-60-90, boje kose i drugih zanosnih atributa, ovdje će se ocjenjivati opći dojam jedne suvremene seoske žene, uz vrednovanje istinskih ženskih kvaliteta. Na ovom natjecanju, u organizaciji seoskih žena Zagrebačke županije, pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, buduća »misica« će

morati uvjeriti žiri u sljedeće vrednote: uređeno kućanstvo i poljoprivredno imanje, stanoviti ugled u zajednici, vještina stvaranja rukotvorina, domaćih proizvoda i, po mogućstvu, umjetničkih djela, te odlika žene borca za buduće opće dobro okolice u kojoj živi.

Najboljoj će pripasti skromna nagrada od 5.000 kuna (50.000 dinara), te sudjelovanje na međunarodnom izboru, koji će se održati u Genovi 15. listopada u sklopu Svjetskog dana seoske žene.

Plišani stogodišnjak

Točno prije stotinu godina, 15. veljače 1903. godine, djeci je predstavljen plišani medvjedić, igračka koja, do današnjih dana, nije izgubila na atraktivnosti. Vremešni

medo predstavlja idealan dar neovisno od primaočevih godina, bila to djeca ili zaljubljeni mladci, ali zna se često naći i u rukama znatno starijih. Nježna sjećanja na najbezbriznije razdoblje djetinjstva, ne priznaju niti jednu dobnu granicu. Jubilara obljetnica

najbolji je dokaz popularnosti vječitog teddy bear, kako mu je originalni engleski naziv.

Tjednih TOP 10 - Top lista Hrvatskog radija

- ▲ 1. Hladno pivo - Samar
- ▼ 2. Divas feat. General Woo - Bon appetite
- ▲ 3. Lvy - Misli na sebe
- 4. Massimo - Znam zašto te osjećam
- ▼ 5. Gibonni - Svi moji punti kad se zbroje
- ▲ 6. Matrix - Poljubi me strasno
- ▲ 7. Soma Dollara - Sedam desete
- ▼ 8. Oliver - Trag u beskraj
- 9. Djeca - Arhimed
- ▼ 10. Jinx - Avantura počinje

IZ NAŠIH KUHINJA

Okruglice sa sirom

Sastojci:

pušena slanina
rendanitrapi
luk
paštrnjak
ljuta paprika
malo ulja

*

Pušenu slaninu isjeckati na tanušne dijelove te je nasuti u zasebnu zdjelu gdje se ima izmiješati s sitno narendanim sirom-trapistom, lukom i paštrnjakom. Sve posutisitno nasjeckanom i istucanom ljutom paprikom, potom od te smjese oblikovati malene okruglice u obliku taneta (metka, puščanog zrna) i izvaljati ih u malo vrela ulja. Peći dok se ne zarumene, i servirativruće.

*

Kuhao: R.G.T.

*

POZIVAMO SVE NAŠE
ČITATELJ(IC)EDA NAM DOSTAVE
ORIGINALNEDOMAĆE RECEPTE.

Tarik Filipović, najpopularnije lice Hrvatske televizije

Ne opterećujem se zvjezdanom prašinom

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Vjerojatno nema osobe na ovim našim prostorima, koja je u prilici da prati prvi program HRT-a, a da nije čula za popularni kviz »Milijunaš« i njegovog voditelja Tarika Filipovića.

Sjedeći u voditeljskom stolcu nasuprot natjecateljima, svojim duhovitim, nonšalantnim i nekonvencionalnim pristupom priskrbio je opće simpatije milijunskog gledateljstva. Ženskoga napose...

Predstavite se poput natjecatelja u kvizu »Tko želi biti milijunaš?«

Rođen sam 11. ožujka 1972. godine u Zenici, BiH. Godine 1990. upisao sam glumu na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu, završio '95. Član sam Satiričkog kazališta Kerempuh, nastupam u više predstava, glumim u filmovima, nastupam u tv emisijama...

Kako je voditi jedan od najpopularnijih kvizova na svijetu?

U svakom slučaju, zanimljivo. Vjerojatno je zanimljivo i drugima, koji ih vode u drugim zemljama. Iskreno, ne opterećujem se pretjerano cijelom prašinom koja se digla oko »Milijunaša«. Shvaćam to samo kao jedan od poslova koje volim raditi.

Pripremajući se za voditeljsku ulogu, vjerojatno ste pogledali neku od mnogobrojnih verzija istoga kviza koji se emitira u drugim državama. Imate li

nekog uzora među inozemnim kolegama?

Ne. Nemam uzora niti u glumackom svijetu, iako određene ljude iznimno poštujem i cijenim njihov rad. Otkad sam počeo raditi na kvizu, nisam gledao apsolutno niti jednu verziju. Istina, prije sam dosta gledao Nijemca (Günther Jauch op.a.).

Udaljimo se, na tren, od Tarika voditelja. Vi ste prije svega glumac. Kazališni ili filmski?

Kazališni, naravno. Kod nas nema dovoljno filmova, vrlo malo se snima, teško je da će vas »zakačiti« svaki put neka bolja uloga. Evo, tek sam sada, prvi puta odigrao jednu veću ulogu kod Antuna Vrdoljaka. Nadam se da će mi to biti posjetnica za neke buduće filmove.

Koju biste ulogu svoje dosadašnje karijere izdvojili?

Spikom na spiku, koja me je izbacila medijski, zatim Izbacivač, koji su bili kulturna predstava i igramo je godinama, možda još uloga Marca Antonia na Dubrovačkim ljetnim igrama.

Postoji li neka uloga koju želite igrati?

Nemam baš neku ulogu koju bih žarko želio odigrati. Volio bih svašta igrati...

Zamijećeno je da često zapjevate tijekom emisije. I to vrlo uspješno. Nazire li se nekakav CD, upliv u glazbene vode.

Tarik Filipović

Volite pjevati?

Ne. Samo zlo ne mislim. Ja pjevam i kada se probudim, tuširam. Što se tiče CD-a sve je moguće, ali još uvijek pjevam isključivo za društvo.

Vašu elegantnu pojavu krasi i neizbježne naočale. Nosite li ih uvijek, ili je to dio trendovskog izraza?

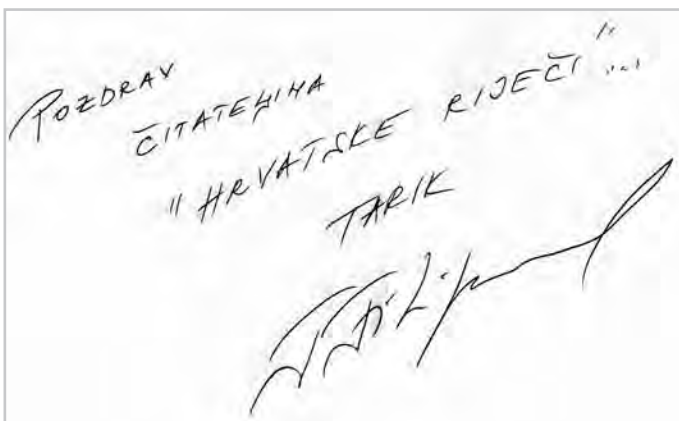
Vidite, ja imam dioptriju -3, pa kada sam već »čorav« barem da su to naočale koje mi se sviđaju. U ovaj model sam se prosto zaljubio. Imam negdje 25 pari naočala doma...

Slovite za najpoželjnijeg neženju u Hrvatskoj, kakav je Vaš trenutni emotivni status?

Imam djevojku s kojom sam već deset mjeseci u vezi, zove se Iris. Nismo oženjeni, ona živi u Opatiji. Vidimo se kad stignemo.

Ne znam koliko Vam je poznato, ali »Milijunaš« je veoma popularan u vojvodanskim domovima. Imate mnogo obožavatelja koji će se obradovati ovom razgovoru. Hoćete im poručiti nešto?

Drago mi je da se gleda, da su zadovoljni, da im se sviđa. Nadam se da ćemo što prije dočitati s nekom predstavom, da se vidimo i uživo...

U susretu prvog kola Svjetske skupine Davis Cup

Hrvatska pobijedila SAD

Iz Zagreba: Dražen Prčić

U svjetskoj skupini natjecanja za prestižni pokal Davis Cupa nema slabih momčadi, ali kada neka reprezentacija već u prvom kolu mora igrati protiv reprezentacije SAD-a, onda bi se moglo govoriti o očitom nedostatku sportske sreće prigodom ždrijeba. Ako startnome žalu dodamo još uvijek nespremnog *Gorana Ivaniševića*, bolovi u »rovitoj« ruci još uvijek nisu u potpunosti prestali, onda je oslabljena hrvatska tenis vrsta, u startu, već prežaljena i osuđena na ulogu pokorenog domaćina. Međutim, u bijelom sportu nije sve tako crno... Rekorderi po broju osvojenih »salatara« (31), opće prihvaćeni nadimak najznačajnijeg momčadskog trofeja, stigli su u Zagreb u, vjerojatno, najslabijoj postavi za posljednjih nekoliko godina. Zvijezde poput *Agassija* i *Samprasa* već su se od prije oprostile od nacionalne majice, ali nedolazak *Rodicka*, polufinalista netom završenog Australian Opena i već inauguriranog nasljednika pomenutog dvojca, osjetno je oslabio najveću tenisku silu svijeta. Omjer na kladionici odjedanputa se prepolovio na ravne časti, darujući svakoj momčadi objektivnih 50-50%.

PETAK, 7. VELJAČE

Prvi natjecateljski dan teniskog susreta Hrvatska-SAD potvrdio je stručnost poznavatelja ove igre, završivši se očekivanim skorom neodlučenih 1-1, nakon prva dva singl meča. Ivan Ljubičić u otvaranju je nadvisio drugog američkog igrača *Mardy Fisha* sa 7-5, 6-3, 6-4, donijevši vodstvo od 1:0. Međutim, u drugom susretu *Mario Ančić* nije uspio nastaviti kontinuitet dobrih igara u posljednje vrijeme. Porazio ga je sa 6-1, 6-2, 7-6 prvi reket momčadi SAD-a, tamnopusi *James Blake*, poravnavši ukupni rezultat na 1-1. Ambijent zagrebačkog Doma sportova, u čijoj se maloj dvorani odigrava ovaj sportski događaj, već prvoga natjecateljskog dana je opravdao unaprijed određeni izbor. Iako je bio radni dan, s vrlo nezgodnim vremenom početka (14 sati), arena je bila

gotovo popunjena do posljednjeg mjesta. Uz srčano, ali sportskonavijanje (Davis Cup ima stroga pravila za navijanje i organizaciju) ljepša uvertira za središnji dan i nastup *Gorana Ivaniševića* u igri parova, nije se mogla ni poželjeti...

SUBOTA, 8. VELJAČE

Igra parova u središnjem danu sraza s američkom selekcijom donijela je tenisku poslasticu, maestralno izrežiranu neponovljivim kreatorom najdramatičnijih trenutaka ovog sporta. Wimbledonski pobjednik, koji usljed već spomenute ozljede nije imao prigodu braniti tron, ponovno se vratio na veliku scenu, odigraivši nezaboravnu igru parova skupa s Ivanom Ljubičićem. Gubeći početna dva seta, doimali su se više nego izgubljeno protiv američke kombinacije Blake-Fish, ali kada je proradio adrenalin, podignut veličanstvenim navijanjem prepune dvorane, o mogućem

O porazu nitko više nije ni pomišljao. Onaj stari Goran, proradio je svojim as servisima i globalno poznatim prkosom, po kojima ga poznaje cijela teniska planeta. Za ljubitelje statistike, Davis Cup dubl Ivanišević-Ljubičić nikada nije izgubio meč (6-0), u posljednja četiri meča tri puta su se vratili od 0-2, a od 1996. Goran nije izgubio igru parova za Hrvatsku. Velika pobjeda 3-6, 4-6, 7-6, 6-4, 6-4, donijela je vodstvo od 2-1

NEDJELJA, 9. VELJAČE

Dobri poznavatelji bijelog sporta još bolje znaju da minimalno vodstvo nakon

prva dva dana ne znači baš previše. Posljednji dan Davis Cup utakmice donosi najuzbudljiviji program konačnog rezultatskog raspjeta, servirajući, često odlučujući, susret prvih igrača obiju momčadi. Kako je stjecajem znanih okolnosti, Ivan Ljubičić morao preuzeti nezahvalnu ulogu prve table, njegov okršaj s Blakeom ponio je epitet presudne važnosti. Poraz u duelu s američkom jedinicom donio bi dramu posljednjeg susreta u kojoj bi se preteško breme odluke sručilo na mlađanog Marija Ančića. Upravo zbog navedenih značajki, Ljubo je jednostavno morao pobijediti izvrsnog i bolje plasiranog, tamnopusog igrača. Osim svoje mladosti (24 godine), stručne pomoći izbornika Nikole Pilića (tri puta osvajaio Davis Cup s reprezentacijom Njemačke), ostatka momčadi koja ga je, predvođena Goranom, bodrila s klupe, imao je fanatičnu podršku prepunih tribina. Igrajući nošen fanatičnom publikom, jednostavno nije mogao izgubiti. A nije ni smio. Konačnih 6-3, 6-7 (5), 6-4, 6-3 donijelo je treći poen, osiguravši pobjedu nad najvećom teniskom velesilom današnjice. Erupcija oduševljenja podigla je na noge cijeli Dom sportova, ali i sve navijače diljem globusa. Jer, ne pobjeđuje se Amerika svaki dan!

U drugom susretu dana, koji više ništa nije mogao promijeniti, Ančić je uspio svladati trećeg američkog igrača *Tayloru Denta* s 7-6 (5), 3-6, 7-6 (10), uspjevši spasiti pet meč lopti. Svojom pobjedom, kojom se zaokružilo impresivnih 4-1, mladi Splićanin je potvrdio opravdanost izbornikovog povjerenja

Trodnevna predstava u tri teška čina zadovoljila je teniske sladokusce, donijevši impresivnu konačnicu pobjede. Prolaz u četvrtfinale prijestižnog momčadskog natjecanja, u kojem predstoji susret sa Španjolcima na njihovom terenu, dokaz je da nema bojazni za budućnost hrvatskog tenisa. Mladići koji su u stanju svladati američku supersilu, imaju cijeli svijet pred sobom.

Gradonačelnica s reketom

Vlasta Pavić, zagrebačka gradonačelnica i predsjednica Organizacijskog odbora Davis Cup susreta Hrvatska - SAD, i sama se nekoć vrlo uspješno bavila tenisom. Nastupajući u juniorskim selekcijama igrala je protiv renomiranih igračica M.

Ekskluzivno za »Hrvatsku riječ« Goran Ivanišević:

Ovako se nisam veselio ni u Wimbledonu

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Legenda hrvatskog tenisa, wimbledon-ski pobjednik s pozivnicom, zaigrao je za hrvatsku reprezentaciju iako nedovoljno oporavljen od operacije ramena. Stisnuvši zube, izašao je na teren Doma sportova, zaigrao u paru s *Ivanom Ljubičićem*, pobijedio i donio, vjerojatno presudni poen u susretu...

Kako ste se osjećali nakon početnih 0-2, jeste li vjerovali da možete pobijediti?

Osjećao sam se jako loše, izgubljeno. Ali, kako je ovo momčadsko natjecanje, »Ljubo« (Ivan Ljubičić) me je izvukao, bodreći me »dobit ćemo, dobit ćemo!«. Trebalo je samo malo da nas krene. Znao sam da smo bolji...

Recite nešto o publici koja vas je bodrila do samog kraja, te o prituzbama Amerikanaca na nju...

Današnja publika je bila najbolja u Hrvatskoj, otkad ja igram tenis. A to što njima smeta, mora im smetati kad su izgubili. I meni bi smetalo. Kad smo igrali u Argentini, njihova publika je pjevala po pet minuta, ometala servis, ali to je Davis Cup.

Boli li Vas ruka? Ipak ste odigrali pet setova, više od tri sata?

A, boli me ruka, što ću. Liječnik je rekao da moram naviknuti na bolove, ali uz ovakvu fantastičnu publiku igrao bih

Goran Ivanišević

NIKOLA SOLIĆ

još pet setova ako treba. Kad proradi adrenalin, uz ovakvo ludilo, tko još misli na bolove.

Vrlo ste emotivno doživjeli pobjedu, vidjelo se da žarko želite vratiti se jednim velikim susretom.

Bio sam vrlo sretan, prvo nisam znao di ću, što ću, jer ovakvih mečeva mi je trebalo. Drugo je to kada gledaš druge kako igraju, pobjeđuju, raduju se. Pa, gledaš rukometaše, ono ludilo... Mislim da se nisam ovako veselio ni u Wimbledonu, tamo sam cijeli CD snimio koliko sam pjevao dolje na terenu. Toliko sam sretan, mogao bih ostati pjevati dvije ure...

Mnogi vide Marija Ančića kao Vašeg nasljednika, napose nakon izuzetnih igara koje pokazuje u posljednje vrijeme, iako Vi to ne volite tako formulirati.

Upravo tako. Moja beba, koju očekujemo krajem svibnja, ona je moj nasljednik, a Mario je izuzetan momak, dobar tenisač, koji će s

vremenom postati veliki igrač.

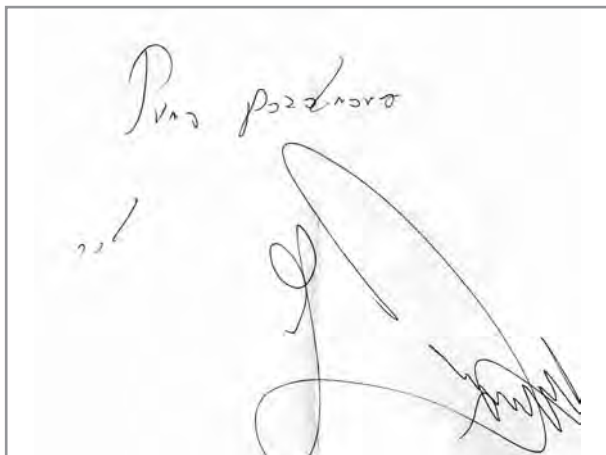
»Hrvatska riječ« je list hrvatske manjinske zajednice u Vojvodini, sjećate li se svog posljednjeg nastupa u tom dijelu dijaspore?

Posljednji put sam igrao u Subotici na internacionalnom turniru za igrače do 18 godina. Ne sjećam se točno godine, ali se sjećam da sam izgubio u finalu.

Skijanje

Janica prvakinja svijeta

ST.MORITZ - U ponedjeljak, 10. veljače, najbolja hrvatska skijašica svih vremena, neponovljiva Janica Kostelić okitila se jedinom titulom koja joj je nedostajala u bogatoj kolekciji skijaških odličja. Zlatna kolajna namijenjena najboljoj u kombinaciji (vozi se spust i slalom), prva je u povijesti hrvatskog skijanja na svjetskim prvenstvima.

PETAK 14.2.	SUBOTA 15.2.	NEDJELJA 16.2.	PONEDJELJAK 17.2.	UTORAK 18.2.
HRT 1	HRT 1	HRT 1	HRT 1	HRT 1
07:00 Vijesti 07:05 Dobro jutro, Hrvatska 09:30 Dječak upoznaje svijet 10:00 Vijesti 10:05 Spajalica 11:05 Zvučnjak 11:30 Tom i Jerry, crtani 11:40 Pink Panther, crtani 11:50 Priče o lisici, crtani 12:00 Vijesti 12:30 Snaga želje, serija 13:25 Glazbena TV 14:10 Zvezdane staze, serija 15:00 Rječju i glasom 15:15 Pjevajmo zajedno 15:45 Njemački jezik 16:00 Vijesti 16:05 Zvučnjak 16:30 Hugo, TV igra 17:00 Indija: Mussoorie 17:30 Hrvatska danas 17:45 Jezikomjer 17:50 Tom i Jerry, crtani 18:00 Pink Panther, crtani 18:10 Priče o lisici, crtani 18:15 TV izložba 18:30 Direkt 19:15 Tom i Jerry, crtani 19:30 Dnevnik 20:05 TV Bingo Show 20:55 Željka Ogresta i gosti 21:55 Pola ure kulture 22:25 Burzovno izvješće 22:30 Meridijan 16 23:05 Zakon i red, serija 23:55 Velika razmjena, film 01:50 Zimske lastavice, film 03:20 24, serija 04:05 Treći kamenčić od Sunca, serija 04:30 Muškarci, žene i psi, serija 05:00 Zakon i red, serija 05:45 Bounty, film	08.00 - Vijesti 08.05 - Srijem, dok. emisija 09.00 - Campi-Campi, serija 09.20 - Dolina kupina, crtani 09.45 - Vijesti 09.50 - St.Moritz - slalom 11.30 - Opstanak 11.55 - Burzovno izvješće 12.00 - Vijesti 12.15 - TV kalendar 12.25 - Biblija 12.50 - St.Moritz - slalom 14.00 - Prizma, multinacionalni magazin 14.55 - Religijski program 15.55 - Vijesti 16.00 - Vjetar u leđa, serija 16.45 - Zlatne djevojke 17.15 - Kruške i jabuke 17.50 - Turbo Limach Show 19.30 - Dnevnik 20.05 - Prije i poslije, film 22.00 - Glamour Cafe 23.00 - Burzovno izvješće 23.05 - Vijesti 23.20 - Loš utjecaj, mini-serija 02.20 - Prije i poslije, film 04.05 - Oliver Twist, serija 05.00 - Zlatne djevojke 05.25 - Film 06.55 - Hit HTV-a	08.00 - Vijesti 08.20 - Baltazar, crtani film 08.25 - Leteći medvjedići 08.50 - Dizalica 09.50 - St.Moritz - slalom 11.05 - Volim svoj grad 11.20 - Graditelj Bob, crtani 11.30 - Cocco Bill, crtani 11.45 - Zvonko, crtani 11.55 - Burzovno izvješće 12.00 - Vijesti 12.15 - Mir i dobro 12.50 - St.Moritz - slalom 14.00 - Nedjeljom u 2 15.00 - Vijesti 15.10 - Oprah Show (380) 16.00 - Serija za mlade 16.50 - Kruške i jabuke 17.25 - Živi zid, sportska emisija 19.15 - LOTO 6/45 19.30 - Dnevnik 20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz 21.10 - Bijelo, dramski program 22.10 - Fatalni instinkt, film 23.40 - Burzovno izvješće 23.45 - Vijesti 23.50 - Zajedništvo, film 01.35 - Serija za mlade 02.20 - Ksenia - princeza ratnica, serija 03.05 - Ruby Wax 03.35 - Fatalni instinkt, film 05.20 - Oprah Show (380) 06.05 - Rodaci: Majmuni	07.00 - Vijesti 07.05 - Dobro jutro, Hrvatska 09.30 - Dječak upoznaje svijet 10.00 - Vijesti 10.10 - Predškolska nastava 10.55 - Učilica 11.15 - Munčiči, crtani 11.20 - Symfollies, crtani 11.40 - Mogu ja! 12.00 - Vijesti 12.30 - Snaga želje, serija 13.25 - Glazbena TV 14.10 - Zvezdane staze 15.00 - Najava 15.10 - Predškolska nastava 16.00 - Vijesti 16.15 - Munčiči, crtani film 16.20 - Symfollies, crtani 16.40 - Mogu ja! 17.00 - Zagreb: Obje strane 17.30 - Hrvatska danas 17.45 - Jezikomjer 17.50 - Hugo, TV igra 18.20 - Hrvatska kulturna baština 18.50 - E, moj jablane 19.30 - Dnevnik 20.05 - La parenzana, dok. emisija 20.45 - Latinica: Život u zatvoru 22.25 - Burzovno izvješće 22.30 - Meridijan 16 23.00 - Dvogled - etika, bioetika 00.00 - Zapadno krilo, serija 00.45 - Frasier, serija 01.10 - Zlostavljanja, film 03.25 - Adalen 31, film 05.15 - Scrubs, serija 05.40 - Glazbena TV	07.00 - Vijesti 07.05 - Dobro jutro, Hrvatska 09.30 - Dječak upoznaje svijet 10.00 - Vijesti 10.10 - Pokusi iz fizike 10.30 - Moje tijelo: Bubrezi 10.55 - Učilica 11.05 - Mali veliki svijet 11.35 - Šašavci, crtani 11.40 - Yoho Ahoy, crtani 12.00 - Vijesti 12.30 - Snaga želje, serija 13.25 - Glazbena TV 14.10 - Zvezdane staze 15.00 - Pokusi iz fizike 15.35 - Moje tijelo: Bubrezi 16.00 - Vijesti 16.05 - Mali veliki svijet 16.40 - Yoho Ahoy, crtani 17.00 - Zagreb: Obje strane 17.30 - Hrvatska danas 17.45 - Jezikomjer 17.50 - Hugo, TV igra 18.20 - Govorimo o zdravlju 18.50 - Gradski ritam 19.30 - Dnevnik 20.05 - Globalno sijelo 20.35 - Internacional, magazin 21.05 - Forum 22.20 - Burzovno izvješće 22.30 - Meridijan 16 23.50 - Pravda za sve, serija 00.35 - Pod kaznom do smrti 01.00 - Zločin bez svjedoka, film 05.15 - Glazbena TV
HRT 2	HRT 2	HRT 2	HRT 2	HRT 2
10:05 Videodrom 11:30 Ususret Porinu (1/4) 12:10 Medvjedi i ljudi, dok. emisija 12:40 Priča u priči 13:10 Pozivnica 13:35 Brisani prostor 14:25 Tmoružica, film 16:00 Dražesni pupoljci 16:50 Vijesti za gluhe 16:55 TV kalendar 17:10 Snaga želje, serija 18:00 Panorama 18:35 Treći kamenčić od Sunca, serija 19:00 Upitnik, kviz 19:30 Carstvo divljine 20:05 24, serija 20:50 Vijesti 21:05 Muškarci, žene i psi, 21:40 Bounty, film 23:50 Zvezdane staze, serija	10.00 - Direkt 10.30 - Deterministički kaos 11.00 - Pola ure kulture 11.30 - K(v)adar, emisija o filmu 12.00 - Richie Rich, film 13.35 - Glas domovine 14.05 - Kućni ljubimci 14.50 - Iz antologije: Posjet 15.40 - Campi-Campi, crtana serija 16.10 - Felicity, serija 17.00 - Briljanteen 17.55 - Melrose Place, serija 18.40 - Hit HTV-a 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Crno - bijelo u boji 20.50 - Vijesti 21.00 - Alkohol, dok.serija 21.50 - Oliver Twist, serija 22.45 - Cecilia Bartoli pjeva Vivaldija	 10.00 - Biblija 10.15 - Kristovim stopama, dokumentarna serija 10.45 - Portret mjesta i Crkv 11.00 - Draškovec: Misa, prijenos 12.05 - Crno-bijelo u boji 12.50 - Pleme, serija 13.40 - Crtani film 14.10 - Obiteljski vrtuljak 14.40 - Opera: Lucrezia Borgia 16.35 - Blagdanska ljubav, film 18.10 - Ksenia - princeza ratnica, serija 18.55 - Hodati sa zvijerima 19.25 - Crtani film 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Rodaci: Majmuni 21.00 - Ususret Porinu (2/4) 21.40 - Po ure torture 22.10 - Ruby Wax	10.20 - Prizma, multinacionalni magazin 11.10 - Mir i dobro 11.40 - Željka Ogresta i gosti 12.35 - Živi zid, sportska emisija 14.25 - Obiteljski vrtuljak 14.55 - Glas domovine 15.30 - Spašavanje djeteta, film 16.50 - Vijesti za gluhe 16.55 - TV kalendar 17.10 - Snaga želje, serija 18.00 - Panorama 18.35 - Scrubs, serija 19.00 - Upitnik, kviz 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Zapadno krilo, serija 20.50 - Vijesti 21.00 - Frasier, serija 21.25 - Srčani Jack, serija 22.15 - Adalen 31, film 00.05 - Dražesni pupoljci 00.55 - Zvezdane staze	09.45 - Po ure torture 10.15 - Hrvatska kulturna baština 10.45 - La parenzana, dok. emisija 11.15 - Dvogled - etika, bioetika 12.15 - E, moj jablane 12.45 - Latinica: Život u zatvoru 14.15 - Grofica iz Hong - Konga, film 16.00 - Dražesni pupoljci 16.50 - Vijesti za gluhe 17.10 - Snaga želje, serija 18.00 - Panorama 18.35 - Pod kaznom do smrti 19.00 - Upitnik, kviz 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Opet iznova, serija 20.50 - Vijesti 21.00 - Prijatelji, serija 21.25 - Pravda za sve, serija 22.10 - A Man Called Horse, američki film 00.00 - Dražesni pupoljci 00.50 - Zvezdane staze

SRIJEDA 19.2.	ČETVRTAK 20.2.	HRT3	HRT3	HRT3
HRT1	HRT1	PETAK, 14.2. 09:30 Zasjedanje Hrvatskog sabora, prijenos 16:25 Srijem, dok. emisija 17:20 Nogomet: Hajduk - Hrvatska 19:20 Popuna 19:30 Hrvatske planine 20:15 SKI STUDIO, emisija 21:30 Zabavni program 21:55 Sport danas 22:05 Pravo vrijeme SUBOTA, 15.2. 09:50 - St.Moritz - slalom 10:50 - Turistička središta Hrvatske 12:50 - St.Moritz - slalom 13:50 - Turistička središta Hrvatske 15:20 - Hit-depo 16:50 - Vaterpolo: Mladost - Olympic Nica 18:00 - Sportski program 20:15 - SKI STUDIO, emisija 21:35 - Talijanska liga 22:35 - Sport danas 22:45 - St.Moritz - slalom NEDJELJA, 16.2. 12:25 - Snaga želje, serija 16:35 - Sportski program:	Magazin Lige prvaka Hrvatska škola skijanja Rukomet: Lada Toljatti - Podravka 21.30 - Talijanska liga 23.20 - Sport danas 23.35 - St.Moritz - slalom 00.35 - Nedjeljom u 2 PONEDJELJAK, 17.2. 12.00 - Turistička središta Hrvatske 15.10 - Nogomet: Barcelona - Ath.Bilbao 17.00 - Zlostavljanje, film 18.30 - Potraga za blagom 19.00 - Planet Internet 19.30 - Svijet dubina 20.10 - Petica - europski nogomet 21.25 - Sport danas 21.30 - Ljubav, američki film UTORAK, 18.2. 18.25 - Petica - europski nogomet 19.40 - Nogomet: Magazin Lige prvaka 20.35 - Nogomet: Arsenal - Ajax, prijenos 22.35 - Sport danas	22.45 - Glamour Cafe 23.45 - Liga prvaka - sažeci SRIJEDA, 19.2. 09.30 - Zasjedanje Hrvatskog sabora, prijenos 17.40 - Nogomet: Arsenal - Ajax, 19.30 - Dubine: Čovjek u podzemlju 20.35 - Nogomet: Manchester - Juventus, pr. 22.50 - Sport danas 23.00 - Slobodna zona, putopisna emisija 23.40 - Liga prvaka - sažeci ČETVRTAK, 20.2. 09.30 - Zasjedanje Hrvatskog sabora, prijenos 16.20 - Nogomet: Manchester - Juventus 18.10 - Nogometna Liga prvaka - sažeci 20.10 - William Brodie, film 22.00 - Sport danas
07.00 - Vijesti 07.05 - Dobro jutro, Hrvatska 09.30 - Dječak upoznaje svijet 10.00 - Vijesti 10.05 - Filmski leksikon 10.35 - Percepcija 10.55 - Učilica 11.05 - Kokice 11.35 - Graditelj Bob, crtani 12.00 - Vijesti 12.30 - Snaga želje, serija 13.25 - Glazbena TV 14.10 - Zvezdane staze 15.00 - Filmski leksikon 15.30 - Percepcija 16.00 - Vijesti 16.05 - Kokice 16.35 - Graditelj Bob, crtani 17.00 - Bjelovar: Obje strane 17.30 - Hrvatska danas 17.45 - Jezikomjer 17.50 - Hugo, TV igra 18.15 - Svijet poduzetništva 19.15 - LOTO 7/39 19.30 - Dnevnik 20.00 - Znakovi vremena, kontakt-emisija 21.00 - Zlatna kuna 2003., prijenos 22.25 - Burzovno izvješće 22.30 - Meridijan 16 23.00 - »M« magazin 23.55 - Hitna služba, serija 01.05 - Za ljepotom srce žudi, film 03.10 - Nikita, serija 03.55 - Zatočnici, film 05.45 - Glazbena TV 06.30 - Carstvo divljine	07.00 - Vijesti 07.05 - Dobro jutro, Hrvatska 09.30 - Dječak upoznaje svijet 10.00 - Vijesti 10.10 - Seljačka buna 10.55 - Učilica 11.05 - Športerica 11.25 - Cocco Bill, crtani 11.45 - Zvonko, crtani film 12.00 - Vijesti 12.30 - Snaga želje, serija 13.25 - Glazbena TV 14.10 - Zvezdane staze 15.05 - Seljačka buna 16.00 - Vijesti 16.05 - Športerica 16.25 - Cocco Bill, crtani 17.00 - Rijeka: Obje strane 17.30 - Hrvatska danas 17.45 - Jezikomjer 17.50 - Hugo, TV igra 18.20 - Hrvatska čigra 18.50 - Trenutak spoznaje 19.30 - Dnevnik 20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz 21.10 - Brisani prostor, politički magazin 22.00 - Pozivnica, emisija o kulturi 22.25 - Burzovno izvješće 22.30 - Meridijan 16 23.00 - Vrijeme je za jazz 00.45 - Kafić Uzdravlje, serija 01.10 - William Brodie, film 03.45 - Why do Fools Fall in Love, film 05.40 - Glazbena TV			
HRT2	HRT2	TV PREPORUKA PRVI PROGRAM PETAK, 14.2.2003 10.05 - »SPAJALICA« U kontakt-emisiji »Spajalica« gosti će raspravljati o tome tko sve brine o mladima, tko ih odgaja i kako. Čut ćemo kako rade stručnjaci Centra za mlade, djecu i obitelji u Velikoj Gorici. Gosti »Spajalice« odgovarat će i na pitanja gledatelja. Voditelj: Matija Lovrec Redateljica: Koviljka Čikara Žugelj	DRUGI PROGRAM SUBOTA, 15.2.2003 14.50 - IZ ANTOLOGIJE DRAMSKOG PROGRAMA HTV-a »POSJET«, TV drama Dramska redakcija Hrvatske televizije ponovo prikazuje TV dramu »Posjet« snimljenu 1986. prema noveli češkog književnika Jiříja Mareka, koju je za televiziju adaptirao i režirao Zrinko Ogresta. U posjet »čovjeku na položaju«, uglednom i utjecajnom rukovoditelju dolazi prijatelj iz mladosti. Uloge: Jovan Ličina, Zlatko Crnković, Zoja Odak, Kruno Valentić Glazba: Bogdan Gagić Scenarist i redatelj: Zrinko Ogresta	DRUGI PROGRAM SUBOTA, 15.2.2003. 20.05 - CRNO-BIJELO U BOJI Današnju emisiju određuje jedna tema, a to je ljubav. Podnaslov bi možda bio bolji »ljubavno«, jer će cijela večerašnja emisija, koja se prikazuje uz Valentinovo, biti posvećena ljubavi, zaljubljenima i onima koji se vole. Čut ćemo poznate pjesme na temu ljubavi i zaljubljenosti, a kao izvođači nastupaju naši poznati solisti i grupe. Scenarist i urednik: Tonko Jović Redatelj: Tvrtko Grgić
09.35 - Riječ i život, religijski program 10.35 - Globalno sijelo 11.05 - Govorimo o zdravlju 11.35 - Gradski ritam 12.05 - Internacional 12.35 - Forum 13.55 - Sve o Daisy Clover, film 16.00 - Dražesni pupoljci 16.50 - Vijesti za gluhe 16.55 - TV kalendar 17.10 - Snaga želje, serija 18.00 - Panorama 19.00 - Upitnik, kviz 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Hitna služba, serija 20.50 - Vijesti 21.05 - Nikita, serija 21.50 - Zatočnici, film 23.25 - Dražesni pupoljci 00.15 - Zvezdane staze	10.20 - »M« magazin 11.15 - Svijet poduzetništva 11.45 - Turističke špilje Hrvatske 12.40 - Zabavni program 13.35 - Znakovi vremena 14.30 - Svjedok protiv Hitlera, film 16.00 - Dražesni pupoljci 16.50 - Vijesti za gluhe 17.10 - Snaga želje, serija 18.00 - Panorama 18.35 - Kafić Uzdravlje 19.00 - Upitnik, kviz 19.30 - Carstvo divljine 20.05 - Američka obitelj 20.50 - Vijesti 21.05 - Ekipa za očevid 21.50 - Why do Fools Fall in Love, film 23.45 - Dražesni pupoljci 00.35 - Zvezdane staze			

PETAK, 14. 02. 2003.

07:00 Program za djecu, **RTS 2**
 09:30 Školski program program, **NS 1**
 10:30 Kalefonija, **NS 1**
 09:40 Kuda ide Vojvodina, **Yu info**
 11:03 Obrazovni program, **NS 1**
 17:30 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 18:00 Novosadske razglednice, **NS 1**
 18:45 Gastronomski dnevnik, **K3**
 18:55 Pipi duga čarapa, **RTS 2**
 19:00 Mr. Been, **K3**
 20:00 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 20:00 Bulevar uspjeha, serija, **B 92**
 20:30 Film, **BK**
 21:00 Dete posvećenosti, serija, **RTS 2**
 21:15 Srećni ljudi, serija, **K3**
 22:30 SOS - za život divljine, **NS 2**
 22:00 Zgodni ubica, film, **Yu info**
 22:00 Slobodni strijelci, serija, **B 92**
 22:30 Svedok protiv mafije, film, **RTS 2**
 23:15 Političkipoligon, **RTS 1**
 23:01 Oliverov Twist, serija, **B 92**
 23:15 Nepredvidiva Susan, serija, **PINK**
 00:30 Izvršenje presude, film, **BK**
 00:30 Vrisak 3, film, **PINK**
 02:30 Potpuni stranac, film, **PINK**

SUBOTA, 15. 02. 2003.

08:00 Zvrk, **NS 1**
 08:30 Program za djecu, **NS 1**
 09:00 Životinjsko carstvo, **PINK**
 09:30 Obrazovni program, **RTS 2**
 12:00 SOS - za život divljine, **NS 2**
 13:00 Program za djecu, **NS 2**
 13:00 Nogomet, premijer liga, **K3**
 14:15 Brazde, **NS 1**
 14:30 NBA, **B 92**
 14:30 Fudbalske priče, crt. serija, **NS 2**
 16:10 Film, **B 92**
 18:00 Vojvodina, ljudi i događaji, **NS 1**
 18:00 Invazija, film, **NS 2**
 18:10 Svijet lova i robova, **RTS 1**
 18:15 Dosonov svijet, serija, **B 92**
 19:00 Sportski miks, **K3**
 20:00 Konkvistadori, serija **RTS 2**
 20:10 Film, **Yu info**
 20:30 Talijanski nogomet, **BK**
 21:00 Hoćeš-nećeš, **K3**
 23:30 Nogomet, **K3**
 00:30 Konji ponovo jure, **BK**
 00:30 Film, **PINK**
 02:00 Film, **PINK**

NEDJELJA, 16. 02. 2003.

08:00 Kaleidoskop, **NS 1**
 09:05 Obrazovni program, **RTS 2**
 09:30 Opstanak, **BK**
 10:00 Mala princeza, predstava, **NS 1**
 11:30 Hoćeš-nećeš, **K3**
 13:05 Znanje-imanje, **NS 1**

14:00 3K Dur, repriza, **K3**
 14:30 Belfegor, crtana serija, **NS 2**
 15:00 Svirac svira, srce dira, **NS 2**
 14:35 Nedjeljno popodne, **RTS 1**
 15:00 Film, **K3**
 16:30 Zoo plus, **NS 2**
 17:30 Sportski prijenos, **RTS 2**
 18:00 Invazija, film, **NS 2**
 18:15 Dosonov svijet, serija, **B 92**
 20:00 Film, **B 92**
 20:00 Vrele gume, **NS 2**
 21:00 Generalna proba, **K3**
 22:15 Film, **PINK**
 22:15 Priča o jednoj djevojci, film, **NS 2**
 22:25 Film, **Yu info**
 22:30 Španjolski nogomet, **BK**
 23:00 Sportska dok.emisija, **B 92**
 23:30 Konzul, film, **RTS 2**
 00:30 Film, **PINK**
 02:00 Film, **PINK**

PONEDJELJAK, 17. 02. 2003.

08:00 Školski program, **RTS 2**
 09:30 Školski program, **NS 1**
 10:05 Crtana serija, **NS 1**
 10:15 Film, **Yu info**
 12:30 Dječji film, **Yu info**
 17:30 Pomorci, serija, **NS 2**
 18:00 Novosadske razglednice, **NS 1**
 18:55 Pipi duga čarapa, **RTS 2**
 19:00 Vrele gume, **NS 2**
 20:00 Želite li postati milijunaš, **BK**
 20:00 Pomorci, serija, **NS 2**
 21:00 Serija, **BK**
 21:00 Sportska večer, **NS 2**
 22:00 Slobodni strijelci, serija, **B 92**
 22:00 Pikado, **BK**
 22:00 Čari ribolova, **NS 2**
 23:00 Bure baruta, film, **RTS 2**
 23:00 Film, **B 92**
 23:15 Nepredvidiva Susan, serija, **PINK**
 23:15 Politički poligon, **RTS 1**

UTORAK, 18. 02. 2003.

09:30 Program za djecu, **RTS 2**
 10:00 Film, **Yu info**
 11:03 Obrazovni program, **NS 1**
 12:30 Film, **BK**
 13:00 Nash Bridges, serija, **PINK**
 17:00 Program za djecu, **NS 2**
 17:30 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 18:00 Novosadske razglednice, **NS 1**
 18:55 Pipi duga čarapa, **RTS 2**
 20:00 Serija, **B 92**
 20:00 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 21:00 Svirac svira, srce dira, **NS 2**
 21:15 Film, **PINK**
 22:00 Film, **Yu info**
 22:00 Seinfeld, serija, **B 92**
 23:00 Slobodni strijelci, serija, **B 92**
 23:30 Nepredvidiva Susan, serija, **PINK**

00:25 Film, **BK**
 00:30 Film, **PINK**
 02:30 Film, **PINK**

SRIJEDA, 19. 02. 2003.

07:00 Program za djecu, **RTS 2**
 10:00 Film, **Yu info**
 10:05 Školski program, **NS 1**
 13:00 Nash Bridges, serija, **PINK**
 13:35 Vrele gume, **RTS 1**
 14:05 Film, **RTS 1**
 17:00 Program za djecu, **NS 2**
 17:30 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 18:00 Novosadske razglednice, **NS 1**
 18:55 Pipi duga čarapa, **RTS 2**
 20:00 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 20:35 Film, **RTS 2**
 21:00 Naš tajni život, serija, **B 92**
 21:00 Svirac svira, srce dira, **NS 2**
 23:10 Nepredvidiva Susan, serija, **PINK**
 22:00 Film, **Yu info**
 23:00 Slobodni strijelci, serija, **B 92**
 00:30 Film, **PINK**

ČETVRTAK, 20. 02. 2003.

07:30 Školski program, **RTS 2**
 10:05 Film, **Yu info**
 10:30 Program za djecu, **NS 1**
 12:30 Film, **BK**
 13:00 Nash Bridges, serija, **PINK**
 14:05 Film, **RTS 1**
 15:15 Program za djecu, **RTS 2**
 16:25 Obrazovni program, **NS 1**
 17:00 Program za djecu, **NS 2**
 17:30 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 17:35 Kuda ide Vojvodina, **Yu info**
 18:00 Novosadske razglednice, **NS 1**
 18:55 Pipi duga čarapa, **RTS 2**
 19:00 Mr. Been, **K3**
 20:00 Sanjarenje o Alžiru, serija, **NS 2**
 20:30 Želite li postati milijunaš, **BK**
 20:30 Kako Emi kaže, serija, **B 92**
 20:35 Film, **RTS 2**
 21:15 Film, **PINK**
 22:00 Seinfeld, serija, **B 92**
 22:00 Film, **Yu info**
 23:00 Slobodni strijelci, serija, **B 92**

Pretplatite se!

Ovim se pretplaćujem na:

☐ 6 mjeseci 800 din.

☐ 1 godina 1500 din.

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže **Hrvatska riječ** i primat ćete ga svakog tjedna u diskretnom pakiranju!

Ime i prezime: _____

Zemlja: _____

Mjesto: _____

Ulica i broj: _____

E-mail: _____

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24.000 Subotica.

Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Temeljem članaka 27, 32 i 33 Statuta Novinsko-izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“, Subotica, Privremeni upravni odbor NIU „Hrvatska riječ“ raspisuje:

NATJEČAJ

za izbor direktora Novinsko-izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“, Subotica.

Osim općih uvjeta koji su propisani Zakonom o radu, kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

1. da ima visoku ili višu stručnu spremu, VII/1 ili VI stupanj, društvenog i humanističkog smjera,
2. najmanje tri godine radnog iskustva,
3. potvrdu da lice nije kažnjavano i da se protiv njega ne vodi krivični, to jest istražni postupak i
4. znanje hrvatskog jezika.

Osim prijave za natječaj, potrebno je priložiti i dokaze o ispunjavanju navedenih posebnih uvjeta. Kandidat treba podnijeti i prijedlog programa rada NIU „Hrvatska riječ“.

Direktor se bira na 4 godine, s mogućnošću da bude izabran ponovno.

Prijave na ovaj natječaj se podnose Privremenom upravnom odboru NIU „Hrvatska riječ“ u vremenu od 8 dana od dana objavljivanja natječaja u novinama.

Prijave se šalju na adresu: NIU „Hrvatska riječ“, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica, s naznakom „Natječaj za direktora“.

Neblagovremeno poslane i nepotpune prijave se neće razmatrati.

Privremeni upravni odbor NIU „Hrvatska riječ“

Temeljem članaka 27, 39 i 40 Statuta Novinsko-izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“, Subotica, Privremeni upravni odbor NIU „Hrvatska riječ“ raspisuje:

NATJEČAJ

za izbor odgovornog urednika tjednika „Hrvatska riječ“, Novinsko-izdavačke ustanove „Hrvatska riječ“, Subotica.

Osim općih uvjeta koji su propisani Zakonom o radu, kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

1. da ima visoku ili višu stručnu spremu, VII/1 ili VI stupanj,
2. najmanje tri godine radnog iskustva na uredničkim ili novinarskim poslovima,
3. potvrdu da lice nije kažnjavano i da se protiv njega ne vodi krivični, to jest istražni postupak i
4. znanje hrvatskog jezika.

Osim prijave za natječaj, potrebno je priložiti i dokaze o ispunjavanju navedenih posebnih uvjeta. Kandidat treba podnijeti i prijedlog plana i programa rada tjednika „Hrvatska riječ“.

Urednik se bira na 4 godine, s mogućnošću da bude izabran ponovno.

Prijave na ovaj natječaj se podnose Privremenom upravnom odboru NIU „Hrvatska riječ“ u vremenu od 8 dana od dana objavljivanja natječaja u novinama. Prijave se šalju na adresu: NIU „Hrvatska riječ“, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica, s naznakom „Natječaj za urednika“.

Neblagovremeno poslane i nepotpune prijave se neće razmatrati.

Privremeni upravni odbor NIU „Hrvatska riječ“

VOJVOĐANSKA BANKA a.d. Novi Sad
obavlja poslove platnog prometa na dva
poslovna mjesta u gradu:
u centrali, Trg Lazara Nešića 3,
radnim danima od 8 do 20 sati,
subotom od 8 do 13 sati,
te u štedionici ispod Gradske kuće,
radnim danima od 8 do 14,30,
subotom od 8 do 13 sati

VOJVOĐANSKA BANKA **KUĆA PRAVIH VRIJEDNOSTI**

